

Királynapi Kolozsváron

Az uralkodó, Mihály nagyvajda és Miklós herceg jelenlétében nagyszabású külsőségek között avatták fel az új görögkeleti székesegyházat Kolozsváron — Vaida történelmi pohárköszöntője a régi „Redout” épületében —

„Nem ismerem különbséget polgár és polgár között”

Kolozsvárról jelentik: Károly király, Mihály nagyvajda, Miklós herceg, valamint a kormány tagjainak részvétele mellett folyt le vasárnap a kolozsvári új görögkeleti székesegyház felszentelése. Az uralkodót és kíséretét a székesegyház előtt Christea Miron patriárka, Comsa Gergely dr. aradi püspök, Nichita Irgesi püspök, Ivan kolozsvári püspök és Balan nagyszebeni metropolita fogadták. A magas vendégeket Christea Miron üdvözölte és az evangéliumot és keresztet nyújtotta nekik megcsókoltásra. Ezután rövid istentisztelet következett, majd pedig a patriárka felszólítására megnyílt a székesegyház kapuja, amelyen keresztül a király kíséretével és a papsággal bevonult a templomba. A székesegyházban az uralkodó és az összes jelenlevők emlékiratot írtak alá, majd pedig kezdetét vette az egyházi szertartás. Az istentisztelet után a király és kísérete a színház épülete előtt végignézte a csapatok felvonulását. Délben a Tiszti Kaszinó nagytermében, a régi „Redout” épületében a magas vendégek tiszteletére bankettet rendeztek, amelyen az első beszédet Deleu Viktor dr. polgármester mondotta. Utána Ivan kolozsvári püspök beszélt, majd Vaida miniszterelnök emelkedett szólásra.

— Történelmi nevezetességű hely ez — mondotta — mert 1848-ban ebben a teremben mondták ki Erdély Magyarországgal való egyesítését, ami ellen a románság tiltakozott és folytatta a harcot függetlenségének kivívásáért. Ebben a teremben hangzott el néhány évvel ezelőtt a híres memorandum-perben az ítélet több ismert román hazafi ellen. A románság harca az ítélet után is folytatódott, míg a világháború befejeztével Ferdinánd király dicső uralkodása alatt célt ért. A Hohenzollern-Sigmaringen-ház megértette a nemzet aspiációját, azonosította magát a román nép évszázados kívánságaival és közreműködött, hogy azok teljesedésbe menjenek.

Károly király válaszol

Vaida beszéde végén hangsúlyozta, hogy mint miniszterelnök és elsősorban mint erdélyi politikus üdvözli az uralkodót. A királyra és az uralkodóházra emelte poharát. Az uralkodó megköszönte az ünnepi fogadtatást és kifejtette, hogy mindenkori szívesen tartózkodik Erdélyben. Szerencsésnek tartja magát, hogy abban a korban élhet, amikor a románság régi kívánságai teljesedésbe mentek. Poharát Erdélyre és az egész román nemzetre emelte.

Az Adeverul foglalkozott Vaida miniszterelnöknek a kolozsvári katedrális felavatás ünnepsége után rendezett banketten történt felszólalásával, amelyen a miniszterelnök többek között azt is kijelentette, hogy

nem ismer különbséget polgár és polgár között, csak akkor, ha az állam mellett vagy ellene dolgozik.

Az Adeverul szerint ez a kijelentés annál fontosabb, mivel a miniszterelnök szájából éppen egy ünnepélyes alkalomkor hangzott el, tehát mintegy kormánynyilatkozatnak lehet tekinteni.

Ugyancsak az elmúlt vasárnap feltűnést keltő előadást tartott Temesváron Protopopescu I. műgyetemi tanár a temesvári Román Ujságíróklub rendezésében. Az előadás címe „Temesvár romanizálása” volt. Protopopescu tanár előre bejelentette, hogy a felvetett problémát egyedül és kizárólag tudományos szempontból kívánja tárgyalni. Szerinte

Romániában szigorúan vett román városról beszélni nem lehet. Románia városai nem románok.

Az autochton lakosság százalékszámát optimista számítás mellett legfeljebb 30 százalékra teszi Protopopescu tanár. A többi hetven százalék bevándorolt idegen és átvonuló; nem állandó jellegű lakosság.

Iasi Brancoveanu uralkodó idejében az uralkodó meghívására lengyel városi elemek lepték el Brancoveanu urbanizálni akarta Moldovát és sikerült is az egyik legrégebb moldovai várost megteremtene, de ez a város — Iasi — még ma sem teljesen román. Ruszcuk bolgár város, Bazargic török város, Galac örömeny és bolgár keverék. Erdély és a Bánság

szász és magyar városairól nem is beszélve. Romániának tehát nemzetiségi városai vannak és távolról sem gondolhatunk arra, hogy például Franciaország vidéki városairól vegyünk példát, ahol a lakosság nemzeti szempontból egységes. Természetesen nemzeti ideál a romániai városok nacionalizálása, ezt azonban az erőszak eszközeivel nem lehet végrehajtani. Egyetlen eszköz van csak, mely sikerrel biztosít és ez a kultúra. Ha sikerül a romániai városokat és így például Temesvárt a román szellemi élet egyik biztos alapu szellemi központjává kifejleszteni, akkor Temesvár romanizálása önmagától adódik.

A gomblyuktól — a naftalinig

— Természetesen itt elsősorban a diákság jön számításba — jelentette ki. — Nálunk azonban az a helyzet, hogy a hatóságok a diákságot úgy kezelik, mint egy szép virágot. Ha szükség van, a gomblyukban viselik, amint azonban nincsen már rá szükség — a virág az ünneplő ruhával együtt a naftalin közé kerül. Ez nem helyes. Természetesen előfeltétele annak, hogy a diákság eredményes, békés és fegyelmezett szellemi munkával megadja a romániai városoknak a román jelleget, az, hogy maga a román közönség is fegyelmezett legyen. Nálunk azonban a közönség fegyelmeztségéről beszélni kissé túlzás.

A temesvári műgyetemi román professzor abszolút tudományos alapokon nyugvó kulturális előadása általános feltűnést keltett, főleg román intellektuális körökben és valószínű, hogy élénk polemikára szolgáltat még alkalmat.

A hitlerista szászok győztek az erdélyi néptanácsi választásokon

Brandsch Rudolf és pártja magára maradt. — Fenyegetődik a bukott szász népvezér

Külföldön is szavazhatnak november 12-ikén a külföldön élő német állampolgárok

Nagyszebenből jelentik: Vasárnap zajlottak le nagy érdeklődés mellett a szász néptanácsi választások. Brassóban a régi vezetőség listája, a függetlenek listája és a hitleristák szervezete küzdött egymással. A választás eredményeképpen a régi vezetőség 1074 szavazatot kapott, ami azt jelenti, hogy 33 férfi és 5 női mandátumot kapott, 5 férfi és 2 női póttaggal. A függetlenek listája 331 szavazatot kapott, ami tíz férfi és 2 női mandátumot, illetve 4 férfi és 2 női póttagságot jelent. A hitlerista listára 746-an szavaztak és ezzel a hitleristák 23 férfi és 3 női mandátumot kaptak, 1 férfi és 1 női póttaggal. Nagyszebenben 4 lista küzdött egymással. A régi vezetőség a szavazatok 11 százalékát, a hitleristák 62 százalékát, a polgári lista 18, a pártönkivüliek listája pedig 9 százalékot kapott. Nagyszebenben tehát a többség a hitleristáknak jutott.

A szász népközösségi választás eredményével kapcsolatban Brandsch Rudolf volt kisebbségi alminiszter a Die Neue Zeitung-ban cikket ír, amelyben leszögezi, hogy ő és környezete hiába figyelmeztette a szásztságot a hitlerista veszedelemre.

— Mi nem felelhetünk a felidézett veszedelemért, amely feldarabolja népünket. De kijelenthetem, hogy drágán fizetnek még majd azok, akik a hitlerista pártra adták le szavazataikat. A felelősség Fabriciusé és a klikkjé, amely felelőtlen politikát folytatva, a szásztságot a hitlerizmus felé hajlított.

delemért, amely feldarabolja népünket. De kijelenthetem, hogy drágán fizetnek még majd azok, akik a hitlerista pártra adták le szavazataikat. A felelősség Fabriciusé és a klikkjé, amely felelőtlen politikát folytatva, a szásztságot a hitlerizmus felé hajlított.

Legújabb jelentések szerint, a szász népközösségi választáson a hitleristák

nemcsak Nagyszebenben, hanem Szászsebesen, Medgyesen és Szentágotán is előretörték. Szászsebesen a szavazatok 80, Medgyesen 70, Szentágotán pedig 66 százalékot kaptak.

Itt írjuk meg, hogy a bucaresti-i német követség állítólag utasítást kapott a birodalmi kormánytól, amely szerint

a Romániában tartózkodó német állampolgárok is éhetnek szavazati jogukkal a november tizenkettedikén megtartandó németországi népszavazás és választások alkalmával.

A követségen és a konzulátusokon urnákat állítanak fel, ahol utleveléik felmutatása ellenében a külföldön tartózkodó németek is leadhatják szavazataikat. Mindenki szavazhat, aki huszadik életévét betöltötte.

Sztrájkzavargások és panamák tartják izgalomban az USA. lakóit

A farmerek hadat üzentek a földművelésügyi miniszternek
— Katonai sortüz a tej- és vaj-pocsékolókra —

Eltitkolta horribilis jövedelmeit az Amerikai Nemzeti Bank elnöke

NEW-YORKBÓL jelentik: Az amerikai helyzet egyre jobban elmérgesedik és egyes helyeken már-már polgárháború jellegét ölti. A farmerok sztrájkjához most már a munkásság is csatlakozik és ma a pennsylvániai bányavidéken 70.000 bányász bezüntette a munkát. A nemzeti munkaügyi tanács közvetítőkét küldött a sztrájkolók vezéréhez, megegyezés azonban nem lőtt létre. A mezőgazdák országos szövetsége tegnap nagy gyűlést tartott, amelyen végérvényesen hadat üzent a kormánynak és ROOSEVELTNEK. A szövetség vezére kijelentette, hogy a mezőgazdák hadat üzentek WALLACE földművelésügyi miniszternek és — ha kell — ezt a harcot akár harminc évig is folytatják. A szövetség vezetősége táviratot intézett a szövetség tagjaihoz, hogy abban az esetben, ha Roosevelt elnök támogatja a minisztert, akkor a végsőkig folytassák a harcot

WISCONSIN államban ma újabb véres zavargások voltak. Fegyveres sztrájkörök feltartóztatták a tejszállító kocsikat és a tejet az országutakra öntötték. A katonaság és a sztrájkörök között harc fellódott ki, amelynek során számos megsebesült. YOVA államban több vagon vajat a folyóba dobtak és egy hidat felrobbantottak. A katonaság itt sortűzet adott le a farmerekre, akik közül többen meghaltak. A farmerek sztrájkja itt már polgárháborúhoz hasonlít. Springfieldben a sofőrök is sztrájkba léptek és a sztrájköröket revolverrel akadályozzák meg, hogy munkába álljanak.

A sztrájkmozgalmakon kívül újabban egy nagyarányú adóeltitkolási botrány tartja izgalomban az Egyesült-Államok közvéleményét. A botrány középpontjában Albert DIGGIN CHAST, a National Bank volt elnöke áll, aki kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy az elmúlt évben eltitkolta hatmillió dolláros üzleti jövedelmét, sőt nem jelentette be az adóhatóságoknak a családi vállalkozásból származó hárommillió dolláros jövedelmét sem. Körülbelül félmillió dollárra tehető az az összeg, amellyel tavaly a kincstár megkárosította. Beismerte azt is, hogy üzleti felbuzgott, hogy valótlán üzleti veszteségek kimutatásával vonják ki magukat az adózás alól. A panamába belekeveredett MACHADO volt kubai elnök, aki a külügyi hivatal egyik tizenkétmillió dolláros alapjából kilenc milliót a maga céljaira használt fel a külügyi

hivatal tudtával. Az egész országban izgalommal várják a nagyarányú botrány fejleményeit.

Buzdugan tiranai román követ és vadásztársasága Aradon

Előkelő vadászat Széhudvaron

Vasárnap éjszaka a Vadászkürt-bárban, miközben a jazz andalító tangót játszott, érdekes társaság vonta magára a figyelmet. A vadászhús urak, akik között Moga Romulus dr. rendőrkesztor és lancu igazgató foglaltak helyet, előkelő bucuresti-i személyiségek voltak, akik az aradmegyei Széhudvar község mellett elterülő állami vadászterületre jöttek vadászni. Ott ült közöttük

Buzdugan, tiranai román nagykövet, meghatalmazott miniszter, mellette öccse, Buzdugan György, Titulescu személyi titkára, szembe vele Deculescu egészségügyi vezérinspektor foglalt helyet,

valamint Alimanescu belügyi vezérfelügyelő és fivére, aki bucuresti-i orvos. Buzdugan György, Titulescu magántitkára régi ismerősünk, kedélyesen csevegi el emlékeit azóta,

Agyonlőtte magát Budapesten egy erdélyi származású banktisztviselő

Budapestről jelentik: A „Hermes Bank” félemeleti irodahelyiségében ma revolver dörrent. A megrémült hivatalnokok a szomszéd szobába szaladtak, ahonnan a dörrenés hallatszott és ahol átlőtt mellel, eszméletlen állapotban találták Hunwald Ákos 23 éves banktisztviselőt. A bankból azonnal mentőkért telefonáltak, akik azonban nem tudtak segíteni a szerepcsétlen fiatalemberen. Hunwald Ákos a kórházba szállítás közben, a mentő-autóban kiszenvedett.

A tragikus sorsú banktisztviselő fia volt Hunwald Lajos volt kolozsvári üvegkereskedőnek. A forradalom idején a hat személyből álló család elmenekült Kolozsvárról. Hunwald Lajost Kolozsvár közelében a forradalmárok agyonverték. A család viszontagságos út után került fel Pestre, ahol éveken át nyomorgott. Hunwald Ákosnak csak egy-két évvel ezelőtt sikerült állást kapnia.

— Az aradi butoripar dicsérete

hogy legutóbbára Aradon átutazott.

— Félek, hogy a városból most sem láthatok sokat — mondotta — mert holnap reggel korán indulunk vadászatra és éjszaka későn térünk vissza.

Nagyon szeretném látni Arad gyárait, melyek nemcsak országos viszonylatban, hanem külföldön is megállják helyüket. Különösen sok jót hallottam az aradi butorokról, ha jól emlékszem, a Peles-kastélyban láttam, kitünő aradi butor.

A hétfői vadászat után, — amely még a várakozásokat is felülmutta. — az előkelő vadásztársaság dr. Vujica Salvator aradi igazgató-főorvos vendége volt, majd a hajnali órákban négy elegáns turkocsin robogott tovább Aradról — Bucuresti felé.

A kövérség és soványság titka

Okos beszélgetés az asszonyok fogyókúrájáról

Svábhegyi szanatórium, 1933. ragyogó őszi napsütés.

Rómából jöttem haza, nyugodtan szerettem volna dolgozni, elbujtam egy hónapra a Svábhegyi Szanatóriumba, Pesten.

Hatalmas szobám ablakai és balkónja Pestre néznek le. Esténként csodálatos a panoráma.

Ezer meg ezer villanylámpa pislákol és szikrázik lent a völgyben.

Olyan ez a panoráma, mint a tenger Triest mellett. Amikor éjszaka idején megérkezünk Villa del Nevosoból a trieszti öbölbe, ott is úgy játszik egy kicsinyke sziget elalvó és kigyulladó városza, mint itt a Schmoll paszta reklámja a nyugati pályaudvarnál. És hasonlóan lenyűgöző a panoráma akkor is, ha felmegyünk Palermo mellett a Monte Pellegrinora és megbámuljuk a Concha d'orot. Az arany völgyet. Vagy pedig Tátrafüredről bámulunk le téli estéken a szepesi fensikra. Ősi szépségi városok világítanak úgy, mint idefent esténként Pest...

Vörös plüssel bevont székek állanak az étteremben, mintha a schönbrunni kastély Mária Terézia terméből hozták volna őket ide. Minden, ami itt van, csöndes, előkelő és uri. Tarka mozaikkockák szaladnak végig a hall padlóján. Senki sem siet. Még a lift is lassan jár. Itt senkinek sem sürgős a dolga.

Finoman, hangtalanul és tisztán lépnek a pincérek az asztalokhoz. Alt Wien szervizzel szervíroznak. Ezüstből van a kés, a villa, meg a kanál. Telefon áll a ágyam mellett, de én nem hívhatok közvetlenül számot. A telefonos kisasszonyrak, aki udvarias és kedves, mondja meg, hogy kivel szeretnék beszélni. Ő keresi meg az illetőt. Ha a központ tévesen kapcsol, akkor ő idegeskedik. A vendégnek itt nem szabad idegeskednie.

A vendég itt ur.

Mindenki érte él és mindenki azért dolgozik, hogy a vendég jól érezze magát. Egy Harkányi báró öt év óta él a szanatóriumban, azt mondják, boldogtalan, ha le kell neki mennie Pestre. Én a

mult héten lent voltam egy napra; megfogadtam, hogy többet nem megyek le.

Egy svájci nő ül mellettünk az ebédlőben, megfigyeltem: akkora bífsteket eszik meg délben és vacsorára, hogy nincs az a restauránt, ahol három embernek adnának ekkora porciót. Aztán megtudtam, hogy a hölgy fogyókúrát tart. És elmesélte, hogy két hét alatt öt kilót fogyott. Ráfér.

Érdekelte a probléma: miként lehet ilyen koszt mellett két hét alatt öt kilót fogyni.

Megkértem Györki Béla doktort, a szanatórium kitünő igazgató-főorvosát: mesélje el nekem ennek a titkát. Ezeket mesélte nekem az igazgató ur:

— A kövérségnek általában kétféle oka van. Az egyik: ha a kövér ember sokkal többet eszik, mint amennyi az ő kalóriaszükségletének megfelelő. A másik: a páciens hiába eszik akármilyen keveset, meghízik mégis, mert a mirigyek harmonikus működése körül zavarok vannak. Erről azonban nem szeretnék beszélni, ezek az okok hosszabb, komplikált vizsgálatokat tesznek szükségessé, annyira az orvos hatáskörébe tartoznak, hogy egy újságicikk keretében még csak hozzájuk sem lehet szólni.

— Aki a normálisnál kövérebb, annak le kell fogyni. Amde fogyókúrát mindenkor csak orvosi vizsgálat után és orvosi előírás szerint szabad folytatni valakinek. A mód, amivel a fogyást elérjük: a bevitt táplálékmenyiséget a test súlyához viszonyítva csökkentenünk kell, ezenkívül pedig sporttal, tornával, sétával kell elérnünk azt, hogy a bevitt kalória ne váljék zsírrá.

— Tudott dolog, hogy a legdusabb kalóriát tartalmazó táplálékok: a zsír. — idesorozzuk természetesen a vajat és olajat is — azután a liszt és a cukor. Ezzel szemben kalóriában szegények: a sovány húsok, főzelékek, saláták és gyümölcsök.

— A feleslegesen túltáplált embereket nemcsak szabad, de orvosi szempontból le is kell fogyasztani. Ennek a fogyókúrájának azonban olyan-nak kell lenni, hogy a beteg közérzete emellett ne legyen rossz. Az éhes ember mindig dühös. En tehát nem éheztesztem a pácienseimet, mert akkor ezek mérges arcukkal még a farkasétvágyu embereknek is elrontják az étvágyát. Ez nem is csoda. Tessék elképzelni valakit, akif éhezésre itél,

az orvos és az illető üres gyomorral hányni kénytelen, miként fogyasztja el szomszédja a legjobb falatokat.

A fogyókúrára fogott kövér embereknek gyakran kell enni adni és sokat.

— Miből áll nálam egy standard fogyó-diéta? Tessék az étlap:

Reggeli: Egy csésze tea, egy kocka cukorral. Cukor helyett sacharint, vagy saxint használni felesleges. Tea mellé adok tizenöt, vagy husz deka sovány borjúhúst, vagy csirkét. Melléje egy almát.

Ebéd: Tizenkét órakor megeszik a páciens egy csésze zsirtalan bouillont, vagy megeszik egy almát, esetleg egy tányér fejes salátát. Ezután következik az ebéd. De ez ne legyen későn. Sohasem szabad odáig jutni, hogy a fogyó ember éhező, korgó gyomorral üljön le az asztalhoz. Ebéd előtt egyék meg egy vizes uborkát, vagy igyék meg egy pohár uborkalét. Ez nagyszerű étvágyrontó. De hasonló hatása van egy darabka szalonánának is. Most következik az ebéd: negyed kiló főtt, vagy angolosan sült hús, akármilyen és akármennyi párolt főzelék, saláta, gyümölcs és fekete.

Uzsonna: Tea, egy kocka cukorral. Falatka kenyér. Gyümölcs.

Vacsora: ugyanaz, mint az ebéd. Itt lehet még adni sovány sajtot is.

— Az ilyen koszt mellett nem lehet éhezni! Ezt persze aztán szigoríthatjuk hetenként egyszer vagy kétszer mono-diétával, ha nem érünk el eredményt, bevezethetünk hús-napokat, amikor a páciens ebédre és vacsorára negyed kiló bífsteket kap, de ezzel a diétával mindenesetre elérjük azt, hogy a kövér ember lefogy, különösen akkor, ha a diétával párhuzamosan sétál, tornázik, masszázst használ, mindenkor azonban szigorúan az orvos előírása szerint. Ha orvosi ellenőrzés nélkül használ valaki fogyókúrát, sokat árthat magának, helyes kezelés mellett felesleges teljesen, hogy valaki gyógyszerrel, vagy izzasztással fogyasztsa magát...

Egy kedves, mindig mosolygó arcú mérnök szokott esténként a bridzspartnerem lenni. Ő három hónap alatt viszont huszonnyolc kilót hizott. Tehát itt nemcsak fogyni lehet, hanem hízni is. Az emberek valahogyan kiegyenlítik egyensúlyukat...

Paál Jób.

Váratlan bonyodalmak az Aradi Polgári Jótékony Egyesület volt kiházasítási csoportja körül

Ki a felelős az elveszett tagdíjakért? — Az egyesület nem vállalja a felelősséget az aradi biztosítóval kötött szerződésért — Eredménytelen kiegyezési tárgyalások — November 14-én lesz ítélet a monstre-pörben —

Az aradi törvényszék második szekciója ma tárgyalta azt a monstre-pert, amelyet az Aradi Polgári Jótékony Egyesület egykori kiházasítási csoportjának volt tagjai indítottak az egyesület ellen. Összesen százhuszan indítottak pert és 1 millió 200 ezer lejt követelnek az egyesülettől, azon a címen, hogy a tagdíjakat oda fizették be és azokért az egyesület felelős. A mai tárgyalás a két ügyvéd csatázásával telt el. A hallgatósággal zsúfolásig megtelt teremben izgalommal figyelték az érdekeltek az ügyvédek közötti küzdelmet, amely órákon át tartott és este hét órakor ért véget.

Az előcsatározás a járásbírószágon folyt le, ahol kétféle ítélet hangzott el. Az egyikben a bíróság helyt ad a keresetnek, míg egy másik csoportnál elutasította azt. Így azután mindkét fél fellebbezett a rá nézve kedvezőtlen döntés ellen és az aradi törvényszék egyesítette az összes ügyeket, azzal a céllal, hogy egy csapásra döntsön a per egész komplexuma felett. A kiházasítási csoport volt tagjai képviseletében dr. Pop Sándor tartott részletes jogi exozét, amelyben részletesen kitért arra, miképpen alapították a kiházasítási csoportot. Azt fejtette, hogy az Aradi Polgári Jótékony Egyesületnek egyáltalában nem is állott módjában létrehozni a kiházasítási csoportot, mert az alapszabályai erre nem adtak módot. A csoport mégis megalakult és törvényellenesen bár, de működött. Később megszerezték a tagok felhatalmazását arra, hogy a kiházasítást a bucaresti-i Asigurarea Poporului biztosítóintézetnek átadják. A tagok ebbe bele is egyeztek. Ehelyett azonban átadták a tagokat az Asigurarea Poporului biztosítóknak, amely Aradon működött Chisman Benzin vezetésével és amely egyáltalában nem jelentett anyagi garanciát, mert mindössze százezer lejt alaptőkével rendelkezett. Az új átadást azonban titokban csinálták meg és nem hozták a tagok tudomására. Miután a bucaresti-i biztosítóknak előzőleg éppen Chisman Benzin volt az igazgatója, a csoport tagjai nyugodtan fizették tovább is a díjakat, mert abban a hiszemben éltek, hogy a bucaresti-i biztosítóhoz tartoznak. Csak a bűnvádi eljárás megindulásakor tudták meg, hogy félrevezették őket. Hivatkozott Pop dr. arra, hogy Popa János, Cioban György és Baba János, a bíróság által kinevezett könyvszakértők vizsgálata kiderítette, hogy az Aradi Polgári Jótékony Egyesület még a bucaresti-i biztosítóintézettel kötött szerződés után sem adta át az egyik aradi bankban levő és befizetett díjakat, amelyek továbbra is az egyesület nevében szerepeltek. A szerződés megkötése utáni időben — mondja a szakértői jelentés — még megvolt az 1 mil-

lió 200 ezer lejt. Pop dr. mindezek alapján az 1 millió 200 ezer lejt megítélésére kérte a bíróságot.

Cotioiu Romul dr. az egyesület képviselőjében a kereset elutasítását kérte, azzal az indokolással, hogy az Aradi Polgári Jótékony Egyesület hivatalosan nem tudott arról, hogy a kiházasítási csoportot az aradi biztosítóknak adták át. Ezt a csoport akkori vezetőtagjai csinálták, az egyesület jóvátagydsa nélkül.

Jön: CORSO!

Rádióból mindenki ismeri **Joseph Schmiedt**-et a ma élő legcsodásabb hangú tenoristát

A SZERELEM VAROSA

(Ein Lied geht um die Welt) c. filmjét London 6. Bécs 4 hónap óta vetíti kolozsziáig siker mellett.

Kettős életet élt Maroshévíz uribetörő ipariskolai hallgatója

Alarcos betöréseket követett el, hogy uri passzióit fedezhesse — Leleplezték Maroshévíz lakosságának titokzatos rémét

Maroshévízről jelentik: Kettős életet élő, uri betörőt sikerült a csendőrségnek letartóztatni Cristea Péter ipariskolai hallgató személyében, aki nappal előkelően élt, urileányoknak udvarolt, éjszaka pedig álruhában és álarczal betörni járt, hogy uri passzióinak költségeit fedezze.

Az első áldozatai közé Simon László, a kolozsvári származású, volt aradi színész tartozott, akit éjszaka látogatott meg. Simon egy

Nem tartozik tehát érte felelősséggel. A pénz különben átadták Chisman Benzinnek, ha tehát a volt tagok kártérítést követelnek, úgy kizárólag Chisman Benzin ellen fordulhatnak. Ekkor Pop dr. feltűnést keltő bejelentést tett. Elmondotta, hogy az Aradi Polgári Jótékony Egyesület elnöke több ízben járt nála és kiegyezést ajánlott fel, még pedig egy millió lejt körüli összegben akart kiegyezni. Később amikor a járásbírószágon a perek egy részét elvesztették, az egyesület ügyésze több vezetőségi taggal egyetemben tárgyalt vele, de akkor már kisebb összeget ajánlottak fel. Esküt alatt kér erre vonatkozólag tanukat kihallgatni és megállapítja, hogy a kiegyezésre való törekvés mindenestre jellemzi a helyzetet. Cotioiu dr. válaszképpen kijelentette, hogy a kiegyezést ő ajánlotta az egyesületnek, mert tisztában volt azzal, hogy a per továbbvitelének nagy költségei lesznek és ezt akarta elkerülni. A felajánlott összeg azonban lényegesen kevesebb volt, mint egy millió. Kéri a tanúkihallgatásra vonatkozó kérelem elutasítását. A bíróság ezután tanácskozára vonult vissza és este hét órakor hirdette ki a döntést, amelyben a tárgyalás folytatását november 14-ikére halasztja. A bíróság azzal indokolta az elhalasztás szükségességét, hogy új momentumok merültek fel a mai tárgyaláson és ezeknek tisztázása feltétlenül szükséges, azonkívül tisztázni kell, hogy összességében mennyi kártérítést követelnek a perlők.

társulattal ott vendégszerepelt és éppen aludni tért, amikor revolveres betörő lépett be hozzá. A férfi álarcot és parasztruhát viselt. Simontól frakkját és készpénzösszegét vitte el. Nagybbszabásu esetei közé tartozott egy korcsmáros és egy trafikos kifosztása. Maroshévíz lakossága már valósággal rettegésben élt az uri betörő miatt, aki hol itt, hol ott tűnt fel és mindig eredményesen működött. Egyik kirándulásán rajtavesztett. Betöréseit beismerte.

A bécsi valutacsempészési bűnügy hatalmas arányai

Eltűnt a bécsi valutásiberek budapesti megbízottja — 1932-ig negyvenhét millió schillinget csempészték ki

Bécsből jelentik: Abban a hatalmas valutabűnügyben, amely csaknem egész Európát behálózta, vasárnap újabb érdekes események történtek. Pechkrantz és Hochfeld dr. ügyvédek, akik eddig a rendőrség őrizzetében voltak, autómobilon a törvényszék fogházába szállították.

Vasárnapra bontakoztak ki ennek a hatalmas valutásibűnügynek valóságos méretei is. A Zürich melletti Zug városkában székelő Arbitrium részvénytársaság a Magyarországon, Ausztriában, a szomszédállamokban, valamint Németországban kibocsátott jelzalogkölcsonkötvények eladásából származó valutákat igyekezett mindenünnen kisibolni.

Az Arbitrium feje Kronstein Richárd bankár volt, akiről vasárnapig még nem tudták bizonyosan, hogy Svájcban tartózkodik vagy onnan külföldre szökött. Érthető meglepetést keltett ezután Bécsben az a zürichi hír, hogy Kronstein Zürichben van és itt már nyilatkozott is az újságíróknak. Kronstein azt hangoztatta, hogy ő legális üzleteket bonyolított le. A bécsi rendőrség nyomozása azonban kétségkívül megállapította, hogy nemcsak záloglevélsibolásokat intézett országokon keresztül az Arbitrium, hanem különböző zárt schilling, pengő és márkaköveteléseket vásárolt külföldön milliók mételekben.

Vasárnapra megállapítást nyert, hogy a kötvénymaniplulációk révén jóval hatalmasabb összegű schillinget csempészték ki Bécsből, mint a nyomozás első stádiumában látszott. A

rendőrség eddig csupán 1932. november 1-ig visszamenően vizsgálta át az Arbitrium bécsi megbízottjának, Pechkrantz ügyvédnek az üzleti levelezését. Ebből az állapítható meg, hogy negyvenhét millió schillinget vittek ki. A következő esztendő azonban jóval forgalmasabb volt. Az Arbitrium magyar megbízottját, Bloch Róbert bankigazgatót vasárnap elő akarták állítani a bécsi gazdasági rendőrségre, de sehol nem találták. Bloch ismert szereplője volt a pesti pénzvilágnak. Évekkel ezelőtt a magyar Agrár és Járulékbank igazgatója volt, majd amikor nyugdíjazták, Bécsben telepedett le, innen azután visszatelepedett Pestre, majd megint az osztrák fővárosba tette át működési helyét. Vasárnap estig azt állapította meg a nyomozás, hogy Bloch valószínűleg Svájcba utazott Kronstein bankárhoz.

A bécsi rendőrség nyomozása nagy lendülettel folyik tovább a hatalmas bűnügyben.

CORSO-MOZGO mai műsora:

Kérdezze meg azokat, akik látták a filmet és rohanni fog jegyért.

FRA DIAVOLO!

nívós, gyönyörű szép vígopera.

DENNYS KING, THELMA TOOD, STAN 63 BRAN.

Ma d. u. 3 órakor!

ŐFENSÉGÉT KIHÁZASITJÁK!

DON JOSE MÓYICA nagyszabású filmje.

Jegy Lejt 8.— plus 2.—

Japán repülőflotta

kémkedett a szovjet-területek felett

Amerikát akarja lefőzni a japán imperializmus fegyverkezése

Moszkvából jelentik: Tíz japán hadi-repülőgép tegnap Vladivosztoktól délre, szovjet-terület fölött repült el és ott gyakorlatokat hajtott végre. A szovjet-sajtó a kormánytól erélyes intézkedéseket követel és a tokiói orosz követ előreláthatólag már holnap demarsot nyújt át a japán kormánynak az ügyben.

A japán repülőgépek újabb jelentés szerint, 30 kilométer távolságban hatoltak be orosz területre és ott felvételeket készítettek. Tokióban az eseményről nem tudtak semmit és a japán hadügyminisztérium cáfol. Araki japán hadügyminiszter kijelentette, hogy a japán szárazföldi hadseregnek olyan nagynak kell lennie, mint Oroszországé, a japán hadiflottának pedig egyenlőnek kell lennie az Egyesült-Államokéval.

Szerdán, november 8-án

MEGNYILIK
BRIDGE, RÓMI SALON

CAFFE RESTAURANT CENTRAL

Központi-szálloda épületében.

Bejárt a volt Salaczuccából. Buffet, hideg és meleg ételek, italok.

Igen olcsó árak, figyelmes kiszolgálás.

Új és változatos munkatervet dolgozott ki az aradi Kölcsey Egyesület

Évadnyitó közgyűlés a Kulturpalotában. — Elismerés a sajtónak. — Az előadásorozat programja

Vasárnap délelőtt folyt le dr. Falus Lajos elnöklése alatt az aradi Kölcsey-Egyesület évadnyitó közgyűlése a Kulturpalotában. Dr. Falus Lajos elnöki megnyitó-beszédében hangsúlyozta, hogy a Kölcsey-Egyesület patinás múltjához híven a jelen nehéz viszonyai között is lelkes ambícióval és hívő akarattal igyekezett a magyar szó életét erejével a kultúrát szolgálni. Költői szavakkal fejtette ki, hogy a kultúra szent örökség, amely magában foglalja mindazt, ami felémelt alkottak az emberi szellem nagyjai a történelem folyamán. Az emberi életet nemesítő kultúrának tehát tisztelet és szeretet jár ki, akármilyen nyelven szólal meg s akármilyen nép művelje azt. A lendületteljes megnyitó-beszéd őszinte tetszést váltott ki a hallgatóság soraiból.

Ezután Szöllősi István főtájtár olvasta fel az 1932-33. munkáévéről részletes jelentését. Bár a gazdasági válság parancsai szembeállottak az egyesület vezetőinek kulturvágyaival, a Kölcsey-Egyesület tagjainak a szerény tagdíj ellenében kitűnő értéket adott a Kulturpalota könyvtárának vásárolt szépirodalmi és tudományos könyvek és folyóiratokban és havi és heti előadásokban. Részletesen emlékezett meg a Kulturpalotában és az Iparos Kulturházban rendezett 21 téli felolvasás kitűnő előadóiról, akik tudásukkal és lelkesedésükkel a régi szép időkre emlékeztető mozgalmas szellemi életet teremtettek a Kölcsey-Egyesület kereteiben. Elismeréssel emlékezett meg a főtájtár jelentésében az aradi sajtó készségéről, mellyel a nyilvánosság őstönző erejét odaadta a kiváló előadók tehetségének. A közgyűlés megbizta az elnökséget, hogy az aradi sajtónak az újságíró szervezet helybeli elnöksége után a megértő támogatásért a Kölcsey-Egyesület köszönetét fejezze ki. Az egyesületi élet egyéb részleteire is kiterjedő jelentését a főtájtár azzal a kéréssel fejezte be,

tartsa minden tag a magyarságnak és az emberi haladásnak járó kedves kötelességének, hogy egy-egy új taggal szaporítsa a Kölcsey-Egyesület munkaerőjét.

A tetszéssel fogadott főtájtári jelentés után Ludomásul vette a közgyűlés Bérczy Lajos és a számvizsgáló-bizottság jelentését a Kölcsey-Egyesület anyagi adminisztrációjáról, az új munkáév költségvetéséről és munkatervéről, melyet Szöllősi István adott elő. Ezen munkaterv szerint a Kulturpalota nagyertermét a városi tanács a Kölcsey-Egyesület rendelkezésére bocsátotta. 1933-ban november 12-ikén, december 10-ikén, 1934-ben január 21., február 11., március 4. és április 8-ikán. A november 12-iki és december 10-diki vasárnap délutánon szerepelni fognak: Fischer Aladár, Scherhag Ernő a Zenekedvelők Egyesületének Kamarazene-együttesével, Kövér Erzsébet dr. Olosz Lajos, Papp Lajos a Bihari Turista-Klub főtájtára, dr. Falus Lajos, dr. Balogh Ernő és Vitosné-Hunyady Erzsébet. Az új évben a Kölcsey-Egyesület irodalmi és művészi előadásait január 21-ikén az Erdélyi Magyar Írói Rend két kitűnő író tagja, Tabéry Géza és Berde Mária indítja meg.

A Kölcsey Életiskola szerdai előadásait november 22., dr. Roth Marcell egyetemi tanár „Holnapépitők” című előadásával kezdi meg. A következő szerdákön az Iparos Kulturházban így folytatódna az előadások:

Ifjú Domán Sándor: A technokrácia.

Megkezdődött

a temesvári Mentő-sorsjegyek eladása!

8305

Főnyeremény 250.000 lei kő-zpóna.
Huzás visszavonhatatlanul 1933. december 10-én a városnál.

1 sorsjegy 50 lei! Főelárusító: **LOBL**

hirlapiroda. ☉ Kapható még: trafikokban, újságáru bódékban és a lapkihirdetőknél.

Szentimrei Jenő kolozsvári szerkesztő író: A méltatlanul elfeledett erdélyi irodalom.
Zima Tibor: Pénz öfélése.
Dr. Werner Sándor és dr. Szedlák Odón: A család védelme. Ifjúsági és házassági tanácsadás.

1934. január 10-ikétől folytatandó előadások:

Hölgyeim!

Az összehusorodott harisnyatartó domboru csipőt formál, csak a széles has- és csipő-szorító ál jól, a legjobb és legolcsóbb 8678

Pilcz Irma fűzőspiciálistánál kapható, Arad, Str. Eminescu 14. (Deák F.-u.)

Halálra ítélték és kivégezték a krakkói éjszaka gyilkos lovagját

Felakasztották egy csendőrgyilkost. — Drámai jelenetek az ítélet kihirdetése előtt

Krakkóból jelentik: Min annakidején részletesen jelentettük, Malisz János és felesége Mária megdöbbentő körülmények között gyilkolták meg a lakásukba érkező postást és a segítségére siető öreg házaspárt. Malisz és felesége táncos artisták voltak, de foglalkozásukból nem tudtak megélni. Végül elkeseredésükben, elhatározták, hogy bármilyen módon pénzhez jutnak, Malisz egy kis pénzösszeget adott fel postautalványon felesége címére, másnap azután megleste feleségével együtt a kézbesítő postást és agyonlőtte. A lövés zajára elősietett az öreg házaspár, akiknél a Malisz házaspár albérlésben lakott és Malisz a két öreg embert is agyonlőtte. Ezután feleségével együtt kirabolták a postást, elutaztak a városból és néhány napig különböző városokban mulattak. Egy katóvici bárban fogták el őket éjszakának idején.

A napokig tartó statáriális tárgyalás után óriási érdeklődés közepette hirdették ki szombaton az ítéletet. Az igazságot tetőpontra hágott, amikor az elnök felhívására Malisz János szólalt fel az utolsó szó jogán. Malisz kérte a bíróságot, hogy kimélték meg felesége életét. Ő tulajdonképpen nem is él már, mindegy, hogy felakasztják-e lélek nélküli testét vagy sem. Nem csupán a rablőgyilkosság áldozatait ölte meg, hanem ősz anyját és feleségét is. Végül megrázó hangon kiáltotta:

— Kimélték az életét, hadd éljen...!”

A tárgyalóteremben ekkor sokan zokogni kezdtek. A férfi beszéde alatt az asszony szivertépően zokogott. Csak mikor a bírói emelvény elé lépett, szedte össze magát és kijelentette, hogy ő a főbűnös, mert ő bujtotta fel férjét a bűntettre. Férje, akit mindenekelőtt szeret, ő miatta lett gonosztevő. Mikor a fogházor visszavezette az asszonyt a helyére, a férfi menetközben megragadta az asszony kezét és megcsókolta. A bíróság többórás tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint

mindkét vádlottat kötélláttal halálra ítélték. Az ítélet kihirdetésekor Malisz szomorú mosollyal fordult felesége felé, aki könnyes és mosolygó tekintettel válaszolt.

A védők azonnal telefonon fordultak a köztársasági elnök kabinetirodájához kegyelemért.

Este nyolc órakor megérkezett a köztársasági elnök irodájának válasza, amely szerint az elnök kegyelmi jogát gyakorolja a halálraítelt Malisz Mária ügyében és az ítéletet életfogytiglani börtönre változtatja át. A köztársasági elnök ezzel szemben megerősítette Malisz János halálos ítéletét, akit aznap az esti órákban a fogház udvarán kivégezték.

Itt írjuk meg, hogy a máhrisch-ostraui kerületi bíróság fogházának udvarán ma reggel negyed hétkor végrehajtották a halálos ítéletet Der-

Bárd Oszkár: Az emberi haladás irányelvei.

Rozvan Titus: Ikarustól a légi forralomig.
Dr. Falus Lajos: A hazugság szerepe életünkben.

Fischer Aladár: Barátaink, az állatok lelke.

Dr. Szabó Sándor: A modern kémia fejlődés fölfedezései.

Vigyázó László: Közgazdasági fejlődés Cobdentől máig.

Dr. Balogh Ernő: Ime az ember.

Dr. Olosz Pál: A játék pszichoanalízise.

Előadnak még irodalmi és művészeti tárgyáról Molter Károly marosvásárhelyi tanár és író, dr. Rácz Sándorné, L. Prohászka Elvira és Pataki Veronika.

A közgyűlés ezt a munkatervet nagy tetszéssel fogadta, melynek dr. Prohászka László azzal adott kifejezést, hogy a Kölcsey-Egyesület elnöksége a nemes kultúra oltárán tehetséggel és odaadással tartja ébren az örök lámpát, ezért méltán kijár a Kölcsey-Egyesületben képviselt aradi társadalom köszönete

zava Rudolf 32 éves volt hányamunkáson. Derzava Rudolf két évvel ezelőtt egyik éjjel találkozott Dyra Rudolf karwini csendőrmesterrel. A csendőrmester igazolásra szólította fel Derzavát, aki revolvért rántott elő és dulakodni kezdett a csendőrmesterrel. Dulakodás közben elsütötte fegyverét és a csendőrmester holtan terült el a verekedés színhelyén. Derzavát a máhrisch-ostraui esküdtszék kötél általi halálra ítélte s az ítéletet a legfelsőbb bíróság is jóváhagyta. A kegyelmi kérvényt a köztársasági elnöke november 2-án elutasította. Tegnap a késő esti órákban érkezett meg Máhrisch-Ostrauba a hóhér két segédjének kíséretében. Derzavát, aki a kerületi bíróság fogházának 22. számú cellájában volt, még tegnap este értesítették a kegyelmi kérvény elutasításáról. Derzava az utolsó pillanatban teljesen nyugodt volt és cigarettázva lépett a bitó alá. Pár perc múlva halott volt.

Véres korcsmai kaland a Bika-korcsmában

Bicskával vagdosták össze egy aradi kocsis lábászárát

Vasárnapról-hétfőre virradó éjszaka egy nyolctagu társaság borzalmas módon megkéselt egy aradi kocsis. Lázár János 25 éves kocsis, aki a curtici-úton egyik gazdaságban teljesít szolgálatot, bejött Aradra és a Bika-korcsmában töltötte az estét. Mellette lévő asztalnál egy nyolctagu társaság ült meglehetősen ittas állapotban. Amikor meglátták, hogy a kocsis egyedül van, belekötöttek, mire az jobbnak látta, ha elmegy a helyiségből. Az uccán szaladni kezdett, de üldözői követték. Lázár úgy akart egérutat nyerni, hogy amikor befordult az egyik uccán, egy kerítésen akarta átvetni magát. De csak felkapaszkodni volt ideje, mert abban a pillanatban utóérték és a legelő szaladó előrántotta bicskáját és beledöfte combjába. Nem elégedett meg ezzel, hanem a kerítésen csüngő fű lábászárát valóságos összevagdosta. Lázár elvesztette eszméletét és véresen zuhant a földre.

A szerencsétlen kocsis vérbefagyva csak a reggeli órákban találták meg és egyenesen a közkórházba szállították. A rendőrség az ügyben megkezdte a nyomozást és ennek alapján őrizetbe vettek négy fiatalembert, közöttük egy Csoma nevezetűt, akit a bicskázással vádolnak. Mindegyikük tagad és most a rendőrség keresi a másik négy fiatalembert, akik szintén a társaságukban voltak.

A legmodernebb szanatóriumokká akarják átalakítani az aradi nagy gyárakat

Meglepb szenzációk az új egészségügyi törvény Aradra küldött végrehajtási utasításának tervezetében. — Az amerikai Ford- és Rockefeller-intézményeket kívánja megvalósítani a kormány. — Az egyik aradi vállalatnak husz millió lejbe kerülne az átalakítás

Néhány nappal ezelőtt a népjóléti miniszteriumtól óriási feltűnést keltő leiratot kaptak azok az aradi gyárak, amelyek több mint ötszáz munkást foglalkoztatnak. A szakvéleményadást céljából leküldött miniszteri leirat — amelyről pár nappal ezelőtt röviden megemlékeztünk — azt kívánja, hogy az új egészségügyi törvény végrehajtásával kapcsolatban modern szanatóriumokká alakítsanak át a nagy ipartelepeket. A rendelet készítői azok az orvosok, akik az utóbbi években a Ford és Rockefeller amerikai dollárkirályok hatalmas gyárait és ezekben az ipartelepeknek tökéletes munkásjóléti intézményeit a helyszínen tanulmányozták. Ezek az orvosok elragadtatással számolnak be tapasztalataikról és ők vették rá a kormány illetékes köreit arra, hogy Romániában valósítsák meg azokat. Ugyanakkor azonban elfelejtik, hogy amit az aranyban uszó Amerikában, a világ legnagyobb, legtökéletesebb gyárában megalkothattak, azok a mi viszonyainkra nem alkalmazhatók. Ha a romániai gyárakra a tervnek megfelelő időn belül akarják ezt rákényszeríteni, akkor az itteni vállalatokat az anyagi összeroppanás veszélye fenyegetné. Jellemzéstül megemlítjük, hogy egy aradi gyárnak husz millió lej kellene befektetni a miniszteri végrehajtási utasításban felsorolt egészségügyi felszerelésekbe. Új nagy

egészségtelen anyagokat a munkaadó naponta elvitetni és elégettetni köteles, nehogy ez megfertőzze a gyártelep levegőjét. A műhelyeknek olyan világosaknak kell lenni, hogy délelőtt 9-től délután 3 óráig mesterséges világítás (villany, gáz, petroleum stb.) nélkül lehessen azokban dolgozni.

Rajztermekben vagy általában, ahol a munka nagyon igénybe veszi a szemet, minden öt percben munkaszünetet kell tartani.

Részletes rendelkezések a modern higiénáról

Minden munkás és alkalmazott számára külön ivóedényeket kell tartani. A gyárakban minden ötven munkás számára egy mosdót kell felszerelni, állandó hideg és meleg vízzel vagy kizárólag meleg vízzel. Fog- és szájmóso-készülékeket is kell tartani és bizonyos üzemenél a munkások étkezés előtt, valamint a munka abbahagyása után kötelesek a szájukat és fogukat kimosni. Ahol ugynevezett porfejlesztő üzem van, ott a munkások számára hideg és meleg vízzel, tussokkal ellátott női és férfi fürdőtermeket kell berendezni. Ugyancsak két-két öltözőhelyiség rendezendő be külön a nőknek és férfiaknak arra a célra, hogy a gyárban viselt ruhájukat levelessék és az uccai ruhát felvehessék a másik öltözőben. A munkaruha beszerzéséről és rendbentartásáról a munkaadó gondoskodik. Akik a gyárban fogvaszúják el a magukkal hozott ételt azoknak külön étkezőhelyiségek rendezendők be, megfelelő melegítővel és jégszekrényekkel. A műhelyekben tilos az étkezés.

Gondoskodni kell modern toilettek készi-

nagyszerű vigiátéka:

Csókol Veronika!

téséről is és pedig minden 25 munkásnak egyet, külön a nőknek és külön a férfiaknak. A munkatermekbe köpöcsészek is helyezendők, öt munkásnak egy és azokat naponta fertőtleníteni, mosni kell.

Akik naponta több mint három órai munkát állva kötelesek végezni, azoknak számára egy-egy széklet kell beállítani, hogy időnként ülve pihenhessenek.

Az életkornak megfelelően szabályozza a rendelet a munkás teherbíróképességét. A 18 éven felüli férfimunkás egyszerre 75 kilogrammot, a 16—18 év közötti 25 kilogrammot, a 15—16 éves 20 kilogrammot, a 14—15 éves 15 kilogrammot vihet, a női munkás 14—15 év között csak 5 kilogrammot és általában a nők a fenti súlyoknak csak egyharmadrészét szállíthatják.

Ahol éjjeli üzem van, ott teljesen higiénikus hálótermeket kell berendezni.

Külön fejezetek szólnak azokról a 18 éven felüli női munkaerőkről, akik kénytelenek a gyárba vinni csecsemőiket. Ezek számára szoptató-fülkék vagy termek rendezendők be, bölcsőkkel és megfelelő felügyelőnőkkel ellátva. Egy-egy fülke terjedelme három négyzetméter. Ötven ilyen munkásnő számára külön termet kell építeni.

Az ötszáznál több munkást foglalkoztató gyár orvost köteles tartani, akinek más foglalkozása nem lehet. Az illető pszicho-technikai és más szempontból köteles az alkalmazottakat 1—3 hónaponként vizsgálatnak alávetni. Azt a munkást, aki 15 nap alatt nem engedi magát megvizsgálni, azonnal el kell bocsájtani. Ahol legalább 20 munkás dolgozik, egész-

Az én talpam Okmatalp
Kevés pénzért soká tart

PALMA
OKMA

tartótalp
nem árik át,
tartóssága
csodával határos

Ezt kórje!

ségügyi ellenőr alkalmazandó, aki egyénileg felelős a szabályok betartásáért. Minden 25 munkás számára egy egészségügyi termet kell berendezni két ágygal. Ezen az alapon Aradon a két legnagyobb gyárban 160—160 ágyas kórterem válna szükségessé. Röntgen-gépeket kell venni és laboratóriumot berendezni, minden gyár számára egy mentőkosci van előírva. A kórteremben operáció is tartható.

Az ellenőrzést a hatósági és munkásbiztosító-intézeti orvosok végzik.

Ha a szabályokat a gyár nem tartja be, úgy a hatósági főorvos pénzbüntetést szabhat ki vagy az egészségügyi bizottság határozata alapján elrendeli az üzem beszüntetését. Ha a munkás nem tartja be a szabályokat, a gyáros először

rövidesen a CENTRAL-ban

írásban megiedi, majd öt napi, ezután 15 napi keresetét vonhatja le és végül elbocsájthatja állásából.

A fenti rendelkezések a végrehajtási utasítás kibocsájtása után egy év alatt végrehajtandók, de előbb az UGIR fogja letárgyalni.

Komoly akadályok

Megállapítjuk, hogy ezeket az intézkedéseket csak az olyan nagy amerikai gyárakban hajtották végre, amelyekben a munkások nem hetibért kapnak, hanem a munkaproduktum arányában fizetik őket, azonban nálunk a legtöbb gyárban még mindig a heti- és napibérendes van érvényben, tehát itt nem valósítható meg az Amerika számára készült intézmények.

B. L.

CENTRAL-MOZGO: Premier, SZFNVEDELÉYK RABSZOLGAI. Főszerepekben a népszerű Sylvia Sidney és Fredrich March.

SELECT-MOZGO: Repriz-premier: A SZÖKE VÁLOOK. Zenés, énekes vigiáték. Főszereplők: Lien Deyers, Jotannes Riemann és Julius Falkenstein. Reprizhely-árak: 7, 10 és emeleten 15 lej, repülőbéllyeggel együtt.

Gaál Franciska, Paul Hörbiger

épületeket kellene emelnie és ezeken kívül az állandó kezelés évenként többmillió lejbe kerülne. Könnyen megérthető tehát, hogy a gyárak és az érdekeiket képviselő UGIR minden törvényes eszközzel küzdeni fognak a horribilis és nemvárt új megterhelés ellen.

Utopisztikus elképzelések

Az Aradi Közlöny munkatársa megszerezte a szóbanlévő végrehajtási utasítás tervezetét és annak részleteit alább ismerteti:

A terjedelmes leirat az új egészségügyi törvény 347—351. szakaszainak kiegészítését célozza. Az első rész előírja a munkatermek, irodák magasságát, hosszát, szélességét, köbméter tartalmát, pontosan kiszámítva, hogy egy alkalmazottára hány köbméter levegőnek kell jutnia, nehogy idő előtt elveszítse munkaképességét. A falakat évenként kétszer meszelni, vagy ötévenként olajfestékkel kell befesteni. Az ablaküvegek kekekre festendők és naponta jól lemosandók, úgy azok, mint a padlók. A tisztogatás lehetőleg porszívó-gépekkel végzendő, a falak és a plafon havonként, a gépek pedig hetenként legalább egyszer tisztítandók.

Még a levegő egyenletes langvosságát is előírja a rendelet.

E célból olyan előmelegítő készüléket kell felszerelni, amely a termekbe kívülről beáramló levegőt 12 C. fokra felmelegíti. Ha odakint 10 C. fok a hőmérséklet, akkor a termekben legalább 15 foknak, a folyosókon pedig 12 foknak kell lenni. Minden teremben két nagy hőmérő és két nedvességmérő tartandó, a fűtőtesttől legtávolabbi pontokon. Naponként kétszer feljegyzendő, hogy azok mit mutatnak s az eredményt a népjóléti miniszteriummal kell közölni. A levegő mesterséges nedvesítése tilos. Ha a levegő nedvességtartalma 25 fok és a levegő csak 12 fok, akkor abban a helyiségben a munka azonnal beszüntetendő.

A munkatermekben teljes csendnek kell lenni, a füstöt, a port, a büzt megfelelő gépekkel el kell tüntetni. A gyártásból visszamaradt

HIREK

Dolly Jancsi ékszerei

A párisi színházi világban és ékszerész-körökben egyaránt nagy feltűnést kelt a hír, hogy Dolly Jancsi kénytelen megválni vagyontörő ékszereitől. A drágakőpiacon már régen suttognak erről, mert a magyar származású táncosnő birtokában állítólag hárommillió dollár értékű ékszer van, közöttük több ritka példány. Ezenkívül nagy vagyona is van Dolly Jancsinak: több háza, sok értékpapírja és készpénze is volt, de a vagyona az utolsó esztendőben teljesen eluszott. Hosszu ideig betegeskedett és ez a betegség vitte el vagyonának roncsait.

Dolly Jancsi az utolsó pillanatig ragaszkodott ékszereihez, amelyeket ugyan ritkán viselt, de büszkén őrzött páncélszekrényében. A híres gyűjteményben van egy 50 karátos szoliter, több nevezetes smaragd és egy hármast gyöngysor, amely valamikor a német császárné tulajdona volt, Karkötőgyűjteménye is nagy értéket képvisel.

Most a táncosnő maga erősítette meg az eladás hírét.

Hosszas betegségéből csak most gyógyultam meg teljesen — mondotta — és rövidesen ismét színpadra lépek nővéremmel. Dolly Rózsival együtt. A hír valóban igaz: kénytelen vagyok az ékszereimet eladni. Nem szívesen válok meg tőlük, de hát az enyémnél nagyobb vagyonok is összeomlottak az utóbbi időben. Jóbarátaim azt a tanácsot adták, hogy titokban adjam el az ékszereket, de én egyáltalán nem szégyenlem a dolgot. Nem tartok meg semmit az ékszerekből! Egyetlen gyűrűt sem. Ha már nem tudom az egészséget megtartani, ne legyen egy darab sem, amely emlékeztet a boldog időkre. Azt hiszem, hogy az ékszerek árából „szanalom” magam. Először Londonban fogok fellépni és csak tavasszal szerepelek aztán az egyik párisi revüszínházban.

Párisi szakkörökben úgy vélik, hogy a mai viszonyok mellett legfeljebb 25—30 millió frankot lehet elérni Dolly Jancsi ékszereiért, ha ugyan a drágább ékszerekre akad vévő.

IDŐPROGNÓZIS: Lényegtelen hővillózás helyenként, de főleg északon esők várhatók.

Hétfőn folytatták az állami nyugdíjak kifizetését. Az aradi nyugdíjintézet csaknem három millió lejt kapott a nyugdíjak folyósítására és ezzel fedezve van a szeptemberi nyugdíjak egész összege. Hétfőn az A, B, C kezdőbetűsöket fizették, 7-én: D, E, F; 9-én: G, H, I, J; 10-én: K, L; 11-én: M, N, O; 13-án: P, R. betűk kerülnek sorra.

Néhány nap múlva megkezdődik az aradi állami tisztviselők szeptemberi fizetésének folyósítása. A pénzügyminisztérium hétfőn a pénzügyigazgatósági, jószágigazgatósági és felvámernökségi tisztviselők szeptemberi fizetését utalta ki, de a Nemzeti Bankhoz még nem érkezett meg a kifizetésről szóló leirat, az csak néhány nap múlva jön le és akkor kezdődik meg a fizetések folyósítása.

Lemondott Balbo. Rómából jelentik: Balbo légügyi és Sirriani tengerészetiügyi miniszter ma benyújtották lemondásukat, amit a király elfogadott és a két tárca vezetésével Mussolinit bízta meg. Balbot Libia kormányzójává nevezték ki, míg Sirriani a Cogra bányavidék elnöke lesz. A két miniszterrel együtt a tengerészeti és légügyi államtitkár is lemondott.

Felhívás!

A GOLDSCHMIDT-BANK SORSJEGY-OSZTÁLYA felkéri azon t. sorsjegyvadókat, akiknek a sorsjegyeit hazaküldte, hogy a sorsjegyek árát legkésőbb 9-én délelőtt kifizetni, vagy az eredeti sorsjegyet visszahozni szíveskedjenek, mert az addig ki nem fizetett sorsjegyek érvénytelenek.

Huzások nov. 9. és 10-én.

Moldovan Sabln dr. aradi törvényszéki tanácselnök az elmúlt napokban érdekes jogi előadást tartott Temesváron. A tanácselnököt a temesvári ügyvédi kamara hívta meg és kérte fel az előadás megtartására. Moldovan Sabln dr. „A tanuval való bizonyítás a modern polgári perrendtartásban” címmel tartott értékes jogi előadást, amelynek hallgatósága meleg ünneplésben részesítette az előadót. Ez alkalommal az aradi törvényszék bírói karának számos tagja átutazott Temesvárra.

Göring Rómába repült. Münchenből jelentik: Göring ma repülőgépen Rómába utazott, ahol meglátogatja a római német nevelőintézetet és előreláthatólag Mussolinivel is tanácskozik.

Legolcsóbb a tűzifa

Minden minőségben
waggon ül sulvra

FOCUS FATELEPEN

volt Oravetz Holländer helyén
Ovár-tér. — Telefon 491. 4166

Thelmán Klára menyasszony. Érdekes eljegyzés hírének jelentik Budapestről. Dr. Thelmán Sándor magyar kir. közjegyző leányát, Klárát a magyar fővárosban eljegyezte dr. vargasi Dániel István magyar királyi törvényszéki igazgató, vargasi Dániel Imre ny. ügyvédségi alelnök fia. Dr. Thelmán Sándort és nejét, Bayer Ilonát úgy Aradon, mint Kisjenőn nagyon jól ismerik társadalmi körökben. Dr. Thelmán hosszú éveket volt elismert ügyvéd Kisjenőn, ahonnan felesége is származik és ahol a társaságok kedvelt tagja, a közélet egyik vezető egyénisége volt. Kisjenőről költözött fel Budapestre, ahol közjegyzői irodát nyitott és elismertté tette nevét. Az eljegyzés híre őszinte örömet keltett társadalmi körökben és a fiatal jegyest párt úgy Aradról, mint Kisjenőről számosan keresték fel gratulációikkal, jókívánataikkal.

Erkel Ferenc születésének évfordulója

Erkel Ferenc születésének évfordulóját ünneplik november 7-én mindenütt, ahová a magyar kultúra, a magyar muzsika eljutott s ahol magyarok élnek... A magyar klasszikus operaműfaj megalkotója, Erkel Ferenc 1810. november 7-én született Békésgyulán. (Még halt 1893. június 15-én, negyven év előtt). Első dalművét: „Báthori Mária”-t 1840-ben adták elő, majd 1844-ben „Hunyadi László” című nagyoperája került színre. Ez az opera napjainkban, majdnem száz év után is a legnagyobb hatást gyakorolja a zenerajongó közönségre. Erkel Ferenc, a magyar Himnusz zeneköltője „Erzsébet” és „Bank-Bán” című operáival írta fel nevét a zenetörténelemben, ezenkívül „Dózsa György”, „Brankovics” és „István király” címen írt örök-szép muzsikájú operákat.

Frigyes Imre kitüntetése. Megérdemelt kitüntetésben részesült egy Aradról a fővárosba származott fiatal gyáros, Széles körökben ismerik Aradon Frigyes Sándor mérnök testvéröccsét, Frigyes Imrét, aki Bucarestben alapított kenyérgyárat, ahol kitűnő erdélyi lisztből készített kenyereket. Közgazdasági téren szerzett érdemeit a fiatal gyárost a Meritul Comercial si Industrial rend első osztályával tüntették ki. A kitüntetés híre Frigyes Imre aradi baráti körében nagy örömet keltett és sokan keresték fel szerencsekívánataikkal a gyárost.

Előléptetett aradi postafőtisztviselők. Az aradi postafőnökség két tisztviselőjét érte az utóbbi időben az a kitüntetés a vezérigazgatóság részéről, hogy postafőnökké nevezték ki őket. Nemrégiben Barbu Athanasie aradi postafőtisztviselőt Lippára nevezték ki postafőnöknek. Az új lippai postafőnök el is foglalta a közelmúltban hivatalát. Ma újabb kinevezés érkezett az aradi postafőnökségre. Béres Lajost, az aradi főposta pénztárosát a simeri postafőnökévé nevezték ki, míg helyébe Széles Józsefet, az aradi állomási postahivatal főkönyvelőjét delegálták. Béres Lajos postafőnökké való kinevezése az ötödik ilyen előléptetés, amely az elmúlt hónapok alatt az aradi postafőnökségre érkezett s egy-egy főtisztviselőt postafőnöki pozícióba emelt.

Veszedelemes autótolvaj fogott az aradi rendőrség. Az aradi rendőrség ma őrizethe vette Benea Avram 25 éves alsóulcui lakost, aki ellen az a vád merült fel, ami később valóban is bizonyult, hogy ellopta dr. Jung Mihály világosi állatorvos autóját, azonkívül egy egész sereg értéktárgyat és orvosi műszereket amelyeknek értéke meghaladja a 15.000 lejt. Őrizetbevétele alkalmával tagadta, hogy ő lopta el az autót, azonban csakhamar olyan bizonyítékok merültek fel, hogy Benea bevallotta a tolvajlást. Megállapították azonkívül, hogy Benea körözés alatt áll hasonló ügyek miatt. Most a bűnlajstrom összeállításán fáradozik a rendőrség.

Reusz Mór aranylakodalmá. Bensőséges, szép családi ünnep volt vasárnap az aradi Reusz-családban. Reusz Mór, a köztisztviselőben álló, ismert és becsült aradi ecetgyáros tartotta meg aranylakodalmát családja körében. Reusz Mór, aki 85 éves kora dacára is teljes szellemi és testi épségnek örvend, 50 esztendővel ezelőtt vette nőül Steinfeld Bellát, akivel tökéletesen harmonikus, boldog családi életet él. Az aranylakodalmas házaspárt barátaik, rokonaik és ismerőseik nagy számban keresték fel őszinte jókívánataikkal. A jubiláris ebéden, amely meghitt családi körben folyt le, részt vett az aranylakodalmas pár kilenc élő gyermeke, közöttük dr. Rácz Sándor ügyvéd, Rácz Jenő és Rácz József ecetgyárosok, Rácz Emil műépítész, Rácz Gyula gyáros és Rácz Imre.

NE JÁTSZ A FEGYVERREL! Bucarestből jelentik: A Nagypiac téren egyik vendéglőjében ma szerencsétlenség történt. Ilie Avramovici kereskedő revolverével játszott, a fegyver elsült és a golyó átfurva tenyerét. Alexandru Pianu detektívét homlokán találta. A detektív meghalt, Avramovici önként jelentkezett a rendőrségen.

Nagy részvét mellett temették el Lányi Lőrinc lippai ref. lelkészt. Vasárnap délután helyezték örök nyugalomra Lányi Lőrinc lippai ref. lelkészt, az ottani Magyar Párt elnökét. A református parokia udvara és az ucca feketélt a gyászoló tömegétől és Lippa társadalmi méltó módon rótta le kegyeletét azzal az emberrel szemben, aki mindenkor a megértés és szeretet hirdetője volt. A gyászszertartást Keresztes József resicai lelkész vezette Vizaknai Wesmás Károly gyoroki lelkészrel karöltve, Keresztes mélyen szántó gyászbeszédében mondott búcsút az elhunyt. A szertartás alatt a lippai református egyházi énekkar gyászdalokat énekelt, majd a görög keleti egyház részéről Manuila Fabricius esperes, a román, katolikus egyház részéről Sziebig Frigyes pápai kamarás és a zsidó hitközség részéről dr. Hoffmann Miksa főrabbi mondtak megható gyászbeszédet. Ezután a lippai Polgári Dalkör és a lippai Munkás Dalegyület gyászdalokat énekeltek. A sírnál Wesmás Károly lelkész tartott búcsúbeszédet, majd Szabó Imre a presbitérium, Ladányi László a lippai Magyar Párt, míg dr. Gyulai János mint kiküldött, a Magyar Párt bánsági központja nevében búcsúztatták el megható szavakban az elhunytat. (k. l.)

Fűzetek fényképezéssel csak a CULTURA könyvüzletben.

Vörös zászlók aradi házakon. Szombatra vasárnapra virradó éjszaka a harmadik kerületi rendőrségnek jelentették, hogy a házakra vörös zászlókat csempészték fel. Azt hiszik, hogy a vörös zászlók kitűzése nem más, mint éretlen suhanók csínytevése. A nyomozás nagy apparátussal megindult.

Előadás az aradi „Credo” katolikus férfilegyesületben. Hétfőn este az aradi „Credo” katolikus férfilegyesület rendes heti előadóestjének keretében Mayer Ker. János ujaradi apátplébános befejezte nagy érdeklődéssel kísért előadássorozatát, amelyet a „Keresztény élet, különös tekintettel a férfilegre” gyűjtőcím alatt öt héten keresztül tartott a hitbuzgalmi egyesület tagjai részére. Az apátplébános nagykonceptiójú előadássorozatát mindvégig őszinte figyelemmel és lelkes érdeklődéssel hallgatták a „Credo” egyesület tagjai, akik elismerésüket és köszönetüket fejezték ki az utolsó előadás alkalmával Mayer Ker. János apátplébánosnak. A jövő héten új előadás-sorozat kezdődik a „Credo”-ban. Hétfőtől kezdve Szabó Gábor plébániai irodavezető tart hitvédelmi előadásokat, amelyek sorozata karácsony előtt fejeződik be. Szabó Gábor hat előadását a „Credo” tagjai részéről nagy érdeklődés előzi meg.

Aradi rendőri hírek. Előállították a rendőrségre egy Grabovszky nevű mikelakai férfit, aki ellopta Dávidházi Kálmán kenékpárját. — Hock János és Milosláv János feljelentést tettek a rendőrségen, hogy kenékpárjaikat ellopták.

Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL: Piata Catedralei (Thököly-tér.)

KESZTENBAUM: Str. Ghiza Birta (Kórház-u.)

OMESCU: Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér.)

— **Zavaros ügye** — zavaros... Budapest-ről jelentik: A törvényszék Horváth-tanácsa ma kezdte el Zavaros Aladár székesfehérvári polgármester, valamint öt társa sikkasztási és visszaélési ügyének tárgyalását. A hatodik vádlott, Varga Elemér, tudvalevőleg hónapokkal ezelőtt öngyilkosságot követett el. A bíróság ma Zavaros Aladárt hallgatta ki, aki tagadta a terhére rótt bűncselekményeket, de állításait bizonyítékokkal nem tudta alátámasztani.

— **Mozisztrájk készül Bécsben.** Bécsből jelentik: A moztulajdonosok szövetsége viharos rendkívüli ülést tartott, amelyen a nagymozisok vettek részt, akik élesen tiltakoztak a városi tanács tervbevett moziadó emelése ellen. Elhatározták, hogy felmondanak összes alkalmazottaiknak és november 24-ikén bezárják a mozikat. A nagymozisok sztrájkja esetén a filmkölcsonzók nem adnak filmeket a kismoziknak, úgy, hogy a sztrájk általános lesz.

— **A gáji és ségai autbuszközlekedés problémái.** A gáji és ségai városi autbuszközlekedés körüli bonyodalmak sehogy sem tudnak elülni. Alig, hogy a városvezetőség elhatározta, hogy újra a régi közlekedési rendszert állítja vissza, Arad-Gáj és Arad-Séga lakosságának egy része mintegy száz aláírással ellátott újabb memorandumot nyújtott be az autbusz-üzemek igazgató-ságához. A memorandum aláírói tulnyomórészt gáji és ségai CFR-tisztviselők és alkalmazottak, akik határozottan kívánják, hogy a város továbbra is az átszállási rendszert tartsa érvényben, mivel számukra az felel meg legjobban, ha a 7-es vonal közvetlenül lemegy a vasutállomásig. A városvezetőség, valamint az autbusz-üzemek igazgatósága egyelőre tanácstalanul áll az egymással homlokegyenest ellenkező kívánásokkal szemben, amelyek felett a salomoni döntést a keddi, vagy a pénteki városvezetőségi ülésnek kell meghoznia.

Jön: JULIER DUVIVIER RENDEZÉSE: 5 MEGÁTKOZOTT GENTELMAN

— **Nagylakon tovább tart a veszettkutyák rémuralma.** Nagylakról jelenti tudósítónk: Újabb veszettkutyamarás történt Nagylakon. Beszámoltunk arról, hogy veszettkutyák garázdálkodnak napok óta Nagylak községben, ahol több embert, közöttük gyermekeket is súlyosan megmartak, úgy, hogy a kolozsvári Pasteur-intézetbe kellett őket szállítani. Legutóbb egy grancsár-katonát mart meg a veszettkutyák. A grancsárt szintén a község költségén Kolozsvárra kell szállítani, hogy a Pasteur-intézetben gyógykezeljék. A veszettkutyákat nem sikerült mindeddig ártalmatlanná tenni, holott a község férfitagjai valóságos hajtóvadászatot indítottak ellenük.

Hajórablási kísérlet a brailai kikötőben

Brailából jelentik: A brailai kikötőben egy vontatóhajóra kalózok lopódtak fel, azzal a szándékkal, hogy a hajót elrabolják. A hajón csak egy matróz örködött, ezt megtámadták a kalózok, bántalmazták, megsebesítették, majd megkötözték. A merényletet a kikötőben szolgálatot teljesítő grancsárkatonák észrevették és fegyvertűz alá vették a hajót, mire a banditák elmenekültek és menekülésük során igen sok értékes holmit vittek magukkal.

— **A Romániai „Good Templar” Alkoholelles Liza** erdélyi közgyűlését vasárnap tartotta Temesváron. Az aradi csoportvezetőség képviselőjében Muresan János városi főmérnök vett részt a közgyűlésen, amely elhatározta, hogy továbbra is az eddig eredményesnek bizonyult módszerekkel folytatja küzdelmét az alkoholizmussal szemben. A Good Templar Rend delegátusai a kongresszust követően tojbankettet rendeztek, ahol a résztvevők a késő hajnali órákig kedélyes hangulatban maradtak együtt.

Dr. POSGAY-szanatórium
gyógyintézet az összes sebészeti és urológiai (vese, hólyag, prostata betegségek) kivizsgálására és kezelésére.
Kórházi árak.

— **ÖTÖS-ÍKREK SZÜLETTEK.** Bajáról jelentik: Ratkófi Mártonné bácsbokodi asszony szombat este egy óra leforgása alatt ötös ikreknek adott életet. Az ikrek súlya egyenként 1 kg. 30 deka és 60 cm. hosszúak. A csodaszámba menő anyát, aki egyszerre öt gyermeknek adott életet, rendkívül sok ajándékkal halmozzák el. Ma az ikrek közül az egyik kisleány meghalt, a többi azonban teljes egészségnek örvend.

— **Elgázolta az autót a bicikliző gyógyszerészt.** Angel István gyógyszerész feljelentést tett a rendőrségen az Ar. 687. jelzésű autót sofförje ellen. A gyógyszerész panaszában előadta, hogy kerékpárján ment és az autót követte, míg váratlanul ráhajtott. Kerékpárja összetört, míg ő könnyebben megsebesült. Az eljárást megindították a sofför ellen.

Vészi József jubileumára

Budapestről jelentik: Vészi Józsefet, a „Pester Lloyd” főszerkesztőjét, a felsőház tagját 75-ik születésnapja alkalmából meleg ünneplésben részesítették hívei.

A vérbeli újságíró több, mint félszázados, a fáradhatatlan munkabírású férfi háromnegyedszázados jubileumán gondolathoz — melynek abszolút fölényű zedére — mi is tisztelgve helyezzük nagybecsülésünk babérkoszoruját annak az aradi háznak homlokzatára, melyben 75 évvel ezelőtt a magyar újságírásnak ez a páratlan felkészültségű, acélos judiciumu, világító szellemű géniusza született. Géniusza, mely kiapadhatatlan termékeivselégű erejével és frissességével magát az újságírást látszik megszemélyesíteni, amint napról-napra öntüzeiben megújulva kapcsolja egységes láncocá a múlt, a jelen és a jövő szétéseményeit. Vészi József bensőséges családi ünnepe ünnepe napja a magyar nyelvterületek egész magyar sajtójának is, amely Vészi József vezércikkein névelkedve kíván temploma s egyben bástyája lenni az igazságszeretet minden más szemponton felülemelkedő gondolatának.

— **Az Aradi és Aradmegyei Bridzs-Szövetség** értesíti tagjait, hogy a bridzs-szalonn új helyiségében — a kártyapénzt illetőleg — kedvezményben fognak részesülni. Az új helyiség megnyitóját este holnap, szerdán fog megtartani a Központi-szálló épületében. (Bejárat a volt Salacz-ucca felől.)

AZ 1933. ÉV SZENZÁCIÓJA: 5 MEGÁTKOZOTT GENTELMAN

— **Megtalálták a „Dixmuiden” roncsait.** Palermoból jelentik: Olasz halászok megtalálták a 10 évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt „Dixmuiden” léghajó roncsait a szicíliai partvidéken. A léghajó, — mint emlékeztetés — eredetileg német hadigép volt, a háború befejezése után azonban ki kellett szolgáltatni Franciaországnak és akkor kapta a „Dixmuiden” nevet. 1923-ban a léghajó ötven fonyi légénységével földközi-tengeri utra indult és nyomtalanul eltűnt.

— **Kétkilős epekő.** Londonból jelentik: Dr. A. M. de Silva, a colomból (Ceylon) közkórház sebészfőorvosa egy szingaléz betegből műtét után 1 kiló és 90 deka súlyu epekövet távolított el, a melynek kerülete 38 centiméter volt és az orvosok számítása szerint harminc év alatt képződhetett. A követ kétfelé vágták és egyik felét a londoni sebészeti múzeumnak küldték el.

— **Enyvedről szökött banditák garázdálkodtak** Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Két vakmerő rablás történt az éjszaka a fővárosban és a rendőrségnek azonnal az volt a feltevése, hogy a két rablást ugyanaz a banda követte el. A rendőrség a megindított nyomozás során kiderítette, hogy a rablásokat minden valószínűség szerint Brandabura és Cretu, a két hírhedt bandita követte el. Brandabura és Cretu nemrégiben szökött meg a nagyenyedi fegyházból. Többen látták is a két banditát, amint automobilon menekültek a fővárosból. A rendőrség telefonkörözést adott ki, egyben pedig csendőri járőröket küldtek ki a vidékre a banditák kézrekerítésére.

Cipőket legolcsóbban vásárolhat FILDERMANN cipőáruházában
Arad, Fisoher Ellis-palota. 4157

— **Csuzt** közzvényt, minden hülésből eredő fájdalmat enyhít a „Diana” sósborszesszel való bedörzsölés.

URANIA
Ma, kedden 5, 8 és 10 órákor
8, 10 és 15 lejes helyekkel
UTOLJÁRA! ANNY ONDRA
eddig megjelent legnagyobb és legjobb zenés vígjátéka
SZOKNYÁS REGIMENT
WERNER FOETTER, R. WILLY STETINER
ADELÉ SANDROCK, OTTO WALBURG
Délután 3 óra or utoljára
EMELET ES 6 lei átlagos helyekkel
FOLDSZINTEN árakkal
Asszonyok a börtönben Sylvia Sidney, Gene Raymond
némeiül beszélő film.
Jön: A diadalmas Balbo-flotta

— **MEGLOPTÁK JUSHNYT ARADON.** A „Kék madár” színtársulat vezetőjét kellemetlen meglepetés érte akkor, amikor a vasárnap esti előadás szünetjében besletett öltözőjébe. Uccai ruhájának zsebéből kilopták mintegy nyolcezer lejt érő aranyórát láncsal együtt, valamint egy több ezer lejt érő Parcker-gyártmányú töltőtollat és pénztárcáját, több fontos irattal. Az ügyben erélyes nyomozást vezetett be az aradi rendőrség.

— **Sarlachjárvány Aradon.** A városi egészségügyi bizottság legutóbbi ülésén több üzletnyitási engedélyt adtak ki, dr. Cucu Vazul városi főorvos, a bizottság referensének előterjesztése alapján. A városi főorvos részletes beszámolót tartott az aradi járványos betegségek október havi statisztikájáról is, amelynek adatai szerint, Aradon az elmúlt hónapban 22 skarlát-esetet jelentettek be, míg egyetlen esetben fordult elő diftéria, nyolc esetben szamárköhögés és kilenc esetben könnyű lefolyású tifusz. Az egészségügyi bizottság elfogadta Aradváros legújabb egészségügyi szabályrendeletét is, amely az élelmiszerüzletek és italmérések ügyeit szabályozza, szigorú ellenőrzési alapon.

Az egészségügyi bizottság komoly aggodalommal tárgyalta a skarlát-megbetegedések nagy számát és elvben felhatalmazta a városi főorvost, hogy mindazokban az aradi iskolákban, ahol több sarlach-megbetegedést észlelnek, az egészségügyi törvény megfelelő rendelkezéseinek alapján, járjon el. Cucu Vazul dr. főorvos, az egészségügyi bizottság felhatalmazása alapján, a Boulevard General Dragalina (Apponyi-körút), a Tanítóképző-intézetben lévő elemi iskolában a tanítást november 5-ikétől november 15-ikéig beszüntette, mivel az iskolában öt sarlach-megbetegedés történt az elmúlt napokban és így indokoltnak látszik, hogy preventív intézkedésekkel gátolják meg a járványos betegség elterjedését. A többi aradi tanintézetekben a tanítás egyelőre változatlanul folyik tovább.

— **Dr. Krepil** főorvos értesíti patientseit, hogy ezental d. e 9—1-g. d. u. 3—5-ig rendel. (Strada Horia, v. Széchenyi-u. 8.)

ARADON PREMIER LEGKÖZELEBB: 5 MEGÁTKOZOTT GENTELMAN

— **Dr. Waldmann** fül-, orr- és gégeorvos rendelőjét Str. Alexandri 7. (v. Salacz-u.) helyre költöztette át.

— **Az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa** máj. 7-én, 6 órákor választmányi ülést tart a Str. Eminescu 28. alatti hivatalos helyiségében.

— **Héber nyelvtanfolyam** Lippán. A lippai zsidó hitközség vezetősége dr. Hoffmann Miksa főrabbi-val az élen elhatározta, hogy héber nyelvtanfolyamot létesít. Ezenkívül kéthetenként gazdasági témájú vitaestélyeket rendeznek, melynek előadója: Hoffmann Miksa dr. főrabbi, Tiegermann Mór és Böhm Andor lesznek.

— **Wizo.** Ma hatkor nagyszabeni vendégünk: Márk Irén tart előadást. Az előadás címe „David Golker”. Ötör választmányi ülés, melyre ezuton kerjük a tagok pontos megjelenését.

— **Az „Uj Idők” mai száma.** Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapjából kiemeljük Babay József költői szépségű elbeszélését. Székely Tibor elmély írását, S. Bokor Malvin regényének szines folytatását, az „Uj Idők” elbeszélés-pályázata keretében közölt bájos novellát, Horváth Kálmán és Zámbery Lajos verseit, Aszlányi Károly mulatságos kis meséket írt. Ebeczki György színházi cikket, Divatképek és a Szerkesztő üzenetét. Gazdaság, Kertészet, Szépségápolás gazdagítják az „Uj Idők” mai számát, amelynek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 16., bárkinek szivesen küld díjtalan mutatványszámot. Az „Uj Idők” előfizetési díja Romániában egy négyzetóra 260 lej.

A MÁV. kiküldötteinek jelenlétében ünnepélyes keretek között avatták fel a curtici-i új határállomást

Különvonat érkezett Magyarországról az ünnepségre. — Különvonat vitte az aradi és bucaresti-i vendégeket is. — A CFR. vezérigazgatóságának megbízottja meleg szavakkal üdvözölte a MÁV. kiküldöttjeit

Ünnepélyes keretek között, számos előkelőség részvételével történt meg vasárnap az új curtici-i állomás épületének felszentelése. Az ünnepségek külön jelentőséget kölcsönözött az a körülmény, hogy a CFR vezérigazgatósága arra meghívta a Magyar Államvasutak képviselőit és ezzel nemcsak a két ország vasutainak, de Románia és Magyarország gazdasági együttműködésének szükségességét is dokumentálta.

A bucaresti-i előkelőségek vasárnap reggel 6 óra 56 perckor érkeztek meg Aradra. Az eredeti tervek szerint tudvalegőleg Mirto közlekedésügyi miniszter és Mereuta Cesar, a CFR vezérigazgatója is részt vett volna az ünnepségen, azonban az utolsó pillanatban történt programváltozás alapján, úgy a miniszter, mint a CFR vezérigazgató, a kolozsvári király-napra utazott. Mereuta Cesar képviselőben Filitti CFR igazgató vett részt az ünnepeken és vele érkezett Braticu, a CFR kormánybiztosa, Maria Irineu, a decebali állomás épületének tervezője, valamint a vasutak igazgatótanácsának számos tagja és a CFR számos főtisztviselője. A vendégek reggel kilenc órákor megreggeliztek Mohor Illés állomási vendéglőjében, majd pedig megtekintették a várost. Tíz óra után már népes volt az aradi állomás perronja: egymás után érkeztek azok az aradiak, akik a különvonattal szintén kiutaztak Decobalra és rövidesen visszatértek a városból a bucaresti vendégek is. Tíz óra 38 perckor indult el a különvonat, amelyet Faur Károly CFR ellenőr vezetett és amelyen Aradról a következő előkelőségek utaztak Kurticsra: Lázár Ágoston dr. megyei prefektus, Botioc Elek dr. polgármester, Moga Romulus dr. rendőr-kapitány, Mateescu István, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Pacuraru Brutus, a kamara főtábornoka, Shapira Emanuel, az Astra-gyár vezérigazgatója, Crisan Ascaniu gimnáziumi igazgató, Szömörkényi Rezső építész, Ispravnic György vasutagazgató, Zamfirescu mérnök, Farkas Lajos felügyelő, Tamás Béla felügyelő, Ambrus felügyelő.

A „szárnyaskerék“ diplomatáinak találkozója

Rezesbanda indulója fogadta a kurticsi állomáson a különvonatot. Az új állomásépület két szárnyán oszlopokon nemzeti-színű lobogót lengtetett a szél, az épület előtt pedig hatalmas tömeg várta a Bucuresiből és Aradról érkező előkelőségeket. A község képviselőiben Bradean György bíró, Popovici jegyző és dr. Colceriu ügyvéd, a határőrség részéről Rosca főhadnagy, a határrendőrség részéről dr. Crasnic Jenő, a határrendőrség parancsnoka és dr. Pascu Octavian rendőrkapitány, az állomás részéről Grozav Tódor állomásfőnök és Precupescu helyettes állomásfőnök, a vámhatóságok részéről pedig V. Rata vámfőnök fogadták a vendégeket.

Még az aradi különvonat befutása előtt, különvonat érkezett Magyarországról, amely a MÁV. kiküldöttjeit: Koren Emil MÁV. főfelügyelőt, a szegedi üzletvezetőség építési és pályafenntartási osztályának főnökét és Kelemen Inrét, a lőkősházi állomás főnökét hozta magával. A magyar kiküldötteket a curtici-i állomás főnöke fogadta. Az aradi különvonat megérkezése után, a magyarországi vendégeket bemutatták a CFR Bucurestiből és Aradról érkezett főtisztviselőink, majd pedig a vendégek a községbeliektől kísérvé, bevonultak az új állomásépület előcsarnokába,

ahol kezdetét vette az egyházi szertartás. Tekintettel arra, hogy dr. Comsa Gergely püspök a kolozsvári király-napra utazott, az egyházi szertartást Suciu dr. archimandrita celebrálta. Vatin esperes, Macinic diakon, Bradean helybeli lelkipásztor és még két lelkész segítségével. A felszentelés alkalmával a curtici-i templomi énekkar, Ardelean Eftimiu tanító vezényletével egyházi énekeket adott elő. A szertartás befejezése után Suciu dr. archimandrita mondott lelkes beszédet, amelyben hangsúlyozta, hogy ez a község, ez az állomás az a kapu, amely Romániát Közép-Európával és a Nyugattal összeköti. Isten áldását kérte arra, hogy ezen a helyen örök békés munka folyjon.

A vendégek ezután megtekintették a román renaissance stílusban épült állomás-épületet, amely számos hivatali helyiséget, a tisztviselők lakásait, raktárhelyiségeket, várótermeket és vendéglőt foglal magában. Az épületet — mint említettük — Maria Irineu bucaresti-i mérnök tervezte és az építési munkálatokat a Szömörkényi Rezső vezetése alatt álló „Architectura“ vállalat hajtotta végre, amelynek részéről ifj. Frick János is részt vett az építés vezetésében, amelyet a CFR részéről Zamfirescu és Tamás mérnökök irányítottak, illetve ellenőriztek.

Izlésesen terített asztal és fővárosi vendéglőnek is díszreteretűre való menü várta Lovitiu T. Jenő állomási vendéglőjében délután a vendégeket. A bankett előkészítésében

Színház — Művészet — Irodalom

Nagy adókedvezményt kapott az aradi magyar színház igazgatósága

November 15-ikén ünnepélyesen kaput nyit az aradi színház, a „Kék lámpás“ operettújdonosság premierjével!

A színház igazgatósága november 15-re tűzte ki idei első előadását. Az új szellem már a szezonnyitó-előadásban azt a hangulatot kívánja árasztani, amit az egész szezonon át követni akar az igazgatóság. A szezonnyitó-újdonosság a „Kék lámpás“ című operettjáték, amelynek sikerét Brodszky Miklós mint komponista és Szilágyi László és Harmath Imre mint szövegírók márkás nevével is garantálják. A megindult próbák az igazi nagy operettbemutatók hangulatát keltik. A műhelyekben új díszletek, toalettek készülnek, a színpadon Felhő Ervin főrendező irányításában pezsgő élet uralkodik, a zenekar élén Oschanitzky Richard karnagy mutatkozik be a közönségnek. A „Kék lámpás“ alkalmat ad az egész társulat bemutatkozására. Timár Ila, Somlay Julia, Arató Ally, Ágoston Baba, Tunyoghly Péter, id. és ifj. Szendrey Mihály, Felhő Ervin, Kozma Hugó, Hegyessy Magda, Gömörly Emma, Dálnoky Dudas, Németh Nelly, Szabó Gyula, Kun Dezső, Lenkey István, Somogyi Béla stb. egytől-egyig szerephez jutottak. Ez az együttes ma egész Erdélyben valóban a legkiválóbb operett-ensembel, amely már most megállapíthatóan megnyeri csatáját a közönség tetszés-várával szemben.

Itt írjuk meg, hogy maga a pénzügyminiszterium is segítségére sietett az aradi színház igazgatónak, amennyiben engedélyezte, hogy a szokásos látványossági adókulcs helyett mindössze 12 százalékot köteles fizetni. A jelentékeny adókedvezmény kivívásának híre aradi színházi körökben szinte örömet keltett.

Mohor Illés, az aradi állomási vendéglő tulajdonosa is segédkezett. A bankett tartama alatt az aradi vasutas zenekar, Cubis Armand vezénylete alatt, pattogó ritmusu zeneszámokkal szórakoztatta a vendégeket. Az első pohárköszöntőt Filitti igazgató tartotta, aki a királyra és a dinasztiaira ültette pohárát, majd pedig rendkívül meleg szavakkal üdvözölte a magyar kiküldötteket:

— *A román vasutak vezérigazgatójának képviselőjében jelentem meg ezen a helyen — mondotta többek között — aki nagyon sajnálja, hogy nem üdvözölheti önöket személyesen. Az Önök jelenléte különös ünnepéllvé emeli ezt az aktust és egyben beszélő tanubizonyossága annak, hogy a jó szomszédi viszony már konszolidálódott a két ország között. Ezt a jóviszonyt nemcsak a két ország kormánya kívánja őszintén, de mindenki, aki a vasutak közös érdekét, valamint kölcsönös gazdasági szempontjainkat szívén viseli.*

Üdvözlések és elismerések

Filitti igazgató ezután köszönetet mondott mindazoknak, akik az állomás építésében részt vettek és arra kérte az itt szolgálókat teljesítő tisztviselőket, hogy teljesítsék kötelességüket a román állammal szemben, de egyben igyekezzenek megőrizni a legteljesebb harmóniát magyar kollégáikkal. Utána Ispravnic György vasutagazgató mondott beszédet, amelyben a curtici-iek érdemeit méltatta, majd pedig Braticu, a CFR kormánybiztosa emelkedett szólásra, aki szintén meleg szavakkal üdvözölte a magyar delegátusokat és elismeréssel emlékezett meg az állomás építéséről és elsősorban a tervezőről: Irineu kisasszonyról, aki ezután meghatott hangon köszönte meg a dicsőretet. Utána Panaito pol igazgató mondott verses felköszöntőt. A bankett résztvevői között izléses albumot osztogattak, amelynek fényképeit Sándor Jenő aradi fényképész, az Aradi Közlöny fotóriportere készítette. Sándor Jenő egyben a felszentelés eseményeiről is számos felvételt készített. A bankett három órákor, a legjobb hangulathoz ért véget és ekkor annak résztvevői a különvonattal visszautaztak Aradra, illetve Bucuresibe.

Pilisiné kozmetika

Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Mindenféle szépséghibák szakszerű eltüntetése.

— A budapesti színházak jövő héti műsora. Nemzeti Színház: Szerda, szombat: Szélesend. Jövő kedd: Játék vagy élet. Csütörtök: Zéret földje. Péntek: Szendrey Julia. Vasárnap délután: A dolovai nábob leánya; este: Öreg tekintetes. Jövő hétfő: Arva László király. — Vig-színház: Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap: Több mint szerelem. Kedd, péntek, vasárnap délután: Ember a hid alatt. — Magyar Színház: Szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: A tizenkettedik óra. Kedd, vasárnap délután: Bűn és bűnhődés. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Kozmetika. — Király Színház: Egész héten minden este és vasárnap délután: Sült galamb. — Kama:aszínház: Kedd, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Szuhay. Szerda: Arc és álarc. Vasárnap délután: Nem válok el! — Pesti színház: Egész héten minden este és vasárnap délután: Áprilisi völegény. — Fővárosi Operett-színház: Egész héten minden este: Dubarry. — Városi színház: Szombat, vasárnap délután és este: Fehérvári huszárok. — Andrássy-utli Színház: Egész héten minden este: Kétszer egy héten. — Teréz körüti Színház: Egész héten minden este: Ha véletlenül. — Beihlen-téri Színpad: Egész héten minden este: Előre megfontolt szándékkal. — Új Színpad: Keddtől kezdve minden este: Vica. — Royal Oriem: Egész héten minden este: Csókoljatok bícsi nőket!

* A „Színházi Élet“ ma megjelent száma kedves képekkel illusztrált cikkben számol be Székely István filmrendezőnek és Ágai Irénnek, a Vig-színház tagjának legény- illetve leánybucsujáról és esküvőjéről. A szépirodalmi rész szenzációs, ugyszintén a szokásos rovatok: A rádió novemberi tornája. Guthy Böske pompás divatrovata 12 oldalas rejtély-rovat, 37 oldalas gyermeklap, 64 oldalas Rádió Világhíradó, kézimunkáiv van még a 76 oldalas „Színházi Élet“-ben, melynek ára 20 lej. Nygyedvi előfizetési ára 250 lej. Kiadóhivatal és szerkesztőség: Budapest, Erzsébet-körút 7.

Nagyszabásu programmal Indul a téli évadnak az aradi Izraelita Jótekonny Nöegylet

Grosz Józsefnéval az élén új vezetőség választották a vasárnapi közgyűlésen

Mozgalmas közgyűlés keretében választotta meg új vezetőségét az aradi Izraelita Jótekonny Nöegylet vasárnap délelőtt. Az egyesület tagjai figyelemmel hallgatták végig Grosz Józsefnének, a lelkes buzgóságáról és rendkívüli agilitásáról ismert elnöknőnek megnyitó beszédét, amelyben őszinte szavakkal számolt be a nöegylet munkásságáról. Az irodalmi szinten álló elnöki beszámolóból megkapó elevenességgel bontakozott ki az a szinte heroikus küzdelem, amit az egyesület vezetősége az elmúlt esztendőben kifejtett, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között is lüti maradjon nemes, emberbaráti céljaihoz.

A pénztáros jelentését egyhangulag tudomásul vették, majd lelkes köszönettel adózták az agilis vezetőségnek és elsősorban Grosz Józsefné elnöknőnek azért a fáradhatatlan tevékenységért, amit az elmúlt évben kifejtettek a nemes, jótekonny cél érdekében. Az új vezetőség megválasztása során Grosz Józsefné lemondott az elnökségről és kijelentette, hogy sokoldalú elfoglaltsága miatt nem tudja vállalni továbbra is szíven viselni a szegények sorsát éppen úgy, mint eddig az egyesületen kívül is megtette. Az elnöki bejelentése valóságos vihart idézett elő és az egyesület tagjai felszólalásaikkal megindító módon nyilvánították teljes bizalmukat és őszinte szeretetüket az elnöknő mellett ugyanarra, hogy sikerült rábírniok Grosz Józsefnét arra, hogy ismét elfogadja az egyesület elnöknői tisztségét. Ilyenformán az Izraelita Jótekonny Nöegylet tagjai egyhangú lelkesedéssel ismét Grosz Józsefnét választották meg elnöknővé.

Sor került ezután a tisztikar megválasztására. Fővédnökökké báró Neuman Alfrédné, báró Neuman Károlyné és özv. Anai Zsigmondné választotta meg a közgyűlés. Az egyesület új alelnöke Moskovitz Józsefné, az Erdélyi Bank igazgatójának felesége lett míg Mairovitz Emilné és Münz Mártonné, a Zsidó Leányarvaház főgondnoka tiszteletbeli alelnökök lettek. Ezenkívül tíz tagból álló védnökséget és négy főbizottságot választottak: a népkonyha-bizottságot, a vigalmi bizottságot, környezotanulmányozó-bizottságot és a szegény gyermekek felruházására alakult bizottságot, amelynek vezetését három agilitásáról közismert urinó: Raucher Zelma, Schwarz Hermanné és Tenner Mária vállalták.

Az egyesület új választmánya ezután a közgyűlés keretén belül megtárgyalta az új munkaév jótekonny programját, amely semmiben sem fog elmaradni az utóbbi évek nagyszabásu munkássága mögött. Az Izraelita Jótekonny Nöegylet január elején nagyszabásu jótekonny célu bál fog rendezni, amely a szezon legelegánsabb, legreényesebb báljának ígérkezik. A közgyűlés ezenkívül elhatározta, hogy a Központi-szállodában megnyíló új Bridge-Salon helyiségében minden szerdán este intim bridge-estélyeket rendez. Az estélyeken minden alkalommal más, társaságokban vezető szerepet játszó uriaszony tölti be a háziasszony szerepét. Az első ilyen bridge-estély 15-én, szerdán lesz a Bridge-Salon helyiségében s ezen az estélyen a háziasszony szerepét báró Neuman Alfrédné vállalta el. A belépő-jegyek árát mindössze 30 lejben állapították meg s ebben az összegben a tea-jegy és a kártya-jegy is benne foglaltatik.

Az Izraelita Jótekonny Nöegylet teljes energiával, lelkesedéssel veszi fel a harcot a tél közeli nyomor-árnyéka ellen: Karácsony előtt szép Chamuka-ünnepély keretében 50 gyermeket ruháznak fel az egyesület tagjai, valamint a hideg idők beálltával tűzifát osztanak ki szegényeik között. A gyermek-konyha már javában működik és minden nap 150 gyermek kap meleg ebédet a nemesszívű uriaszonyok tevékenységének és buzgóságának áldásos eredményeképpen.

SPORT KÖZLÖNY

Az AMTE újabb győzelme, a Crisana pontvesztése az aradi csapat elsőségét jelenti

A Crisana egy pontot Brassóban hagyott — A Kinizsi rávert a Tricolorra

A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a vasárnapi forduló jelentős aradi sikert hozott. Az AMTE rávert a bucaresti-i Venus csapatára és ezzel a győzelmével, valamint a Crisana brassói döntetlenje révén a csoportjának vezetője lett. Az AMTE-t az a szabályzat juttatta az előkelő helyezéshöz, amely tavasszal az osztályozótól mentette meg, ugyanis a piros-feketék a nyolc pontjukat négy győzelmük révén szerezték, míg a Crisana három ízben győzött és kétszer játszott döntetlenül és az elsőség kérdésénél nem a gólarány, hanem az számít, hogy a pontokat győzelmekből érték-e el. A Brasovia nagy meglepetésre döntetlenül játszott a Crisánával és ezzel az első pontját

szerezte. A Kinizsi, az AMTE vasárnapi ellenfele Ploestiben játszott, ahol a Tricolor csapata felett diadalmaskodott. A táblázat:

D'vizie Nationala

A) kategória.

1. AMTE	5	4	—	1	15	6	8	(2)
2. Crisana	5	3	2	—	17	6	8	(2)
3. CFR	4	3	—	1	7	4	6	(2)
4. Kinizsi	5	3	—	2	8	13	6	(4)
5. Universitatea	4	2	1	1	13	9	5	(3)
6. Tricolor	5	1	—	4	8	15	2	(8)
7. Venus	5	1	—	4	7	16	2	(8)
8. Brasovia	5	—	1	4	6	12	1	(9)

A lelkes játék ismét meghozta a sikert az AMTE részére

AMTE—Venus 3:1 (2:0)

A Gloria-CFR-pályán hatalmas nézőközönség előtt játszották le az idei évad egyik legizgalmasabb mérkőzését, amely az első perctől az utolsóig hatalmas iramban folyt le. A mérkőzést az AMTE határtalan lelkesedése révén nyerte meg, annak ellenére, hogy a Venus többet támadott, viszont az AMTE ügyesen operált és a veszélyes támadásoknál nem maradt el a csattanó sem. Az AMTE a II. félidőben előnyének tudatában védekezésre rendezkedett be és ez a taktika most is bevált, így az aradi csapatnak sikerült mind a két pontot elhódítania.

Az első gólt az AMTE a 27-ik percben érte el. Dvorzsák keresztlabdája Tolánhoz szállt, aki ügyesen lefutott a szélen, középre játszott. Szinder továbbította a labdát, ami Gömörhöz került és az összekötő hidegvérrel a hálóba csuszta (1:0). A 41-ik percben járnak, amikor ismét Tolán kapott labdát, úgy, mint az első gólnál, lerohant, bejárt, Magold Gömörhöz továbbította és az AMTE

csapatának „óriása” ismét gólt lőtt (2:0). Szünet után a Tolán—Magold—Gömör-akcióból utóbbi volt eredményes, ekkor a 20-ik percben jártunk. A vendégegyüttes penáltvból szépített az eredményen. Petca Valcovot Tóth büntetőterületen belül szabálytalanul szerelte, a jogosan megítélt 11-est Valcov értékesítette. Jó bíró volt Morar dr.

Kinizsi—Tricolor 2:1 (0:0). Ploesti, bíró Ceureanu. A kemény mérkőzést a jobb Kinizsi megérdemelten nyerte. Weisz két góljára (az egyiket 11-esből érte el) Albulescu penáltvból elért góljával válaszolt.

Brasovia—Crisana 2:2 (2:0). Brassó, bíró Niculescu. A Brasovia jól és lelkesen küzdött és a Crisananak a II. félidőben ugyancsak meg kellett dolgoznia azon, hogy legalább az egyik pontot megmentse. Giurgiu és Bogdan góljai, bár behozhatatlan gólt jelentettek, de szünet után a Crisana remek finissel és Barátky két pompás góljával egyenlített.

Bodola (3), Borsi (2), Glanczmann és Kocsis osztottak a gólokra.

Ripensia—Mures 7:2 (3:0). Temesvár, bíró Vladovits. A Ripensia részére nem jelentett akadályt a marosvásárhelyi csapat. Dobay (5), Ciolac és Schwartz, illetve Csath és Brasai lőtték a gólokat. Vladovits mind a két fél meglegedésére vezette a meccset.

Az Egyetértés legázolja az ASTRA-t

A II. osztályu bajnokságban a legjelentősebb és legnagyobb gólarányu győzelmet az Egyetértés érte el, 10:1-re verte az ASTRA csapatát. Annál nagyobb meglepetést kelt, hogy Victoriának csak a legminimálisabb arányban sikerült legyőznie a Patriát. Eredmények: Egyetértés—ASTRA 10:0 (5:0). AVMSE—Crisana 3:1 (1:1). Banatui—Fortuna 2:0 (1:0). Victoria—Patria 1:0 (0:0). Virtutea—Titanus 2:1 (1:0). Juventus—RAC 1:1 (1:0).

Az ATE rávert az AAC csapatára

ATE—AAC 2:1 (1:0)

A nagy mérkőzés előtt, a Gloria-CFR pályán ütközött meg a két csapat, mindkettő az új akvizícióval vette fel a küzdelmet. A mérkőzést nagy meglepetésre az ATE együttese nyerte minimális arányban. Az ATE részéről két ízben volt eredményes Fritz, míg az AAC Régner büntetője révén szépített. A mérkőzés bírója Schneider volt. — Egyéb barátságos meccsek: Hakoah—Tricolor 6:3 (1:2). Egyetértés II.—AAC II. 4:2 (2:0). Patria II.—AVMSE II. 2:0 (1:0).

O Szövetségi díjmérkőzések. ASTRA—Titanus 3:2 (0:2). Unirea—Tricolor 1:1 (0:0). AMTE—Transylvania 3:0 (0:0). Két szövetségi díjmérkőzés elmaradt és pedig az Olimpia—Gloria-CFR és az ATE—Hakoah.

Meglepetések a B-csoportban

A Romania rávert a Juventusra

A B) csoportban hatalmas meglepetést keltett a Juventus veresége a Romaniától, amire még az is hozzájárult, hogy a bucaresti-i csapat otthonában szenvedte el. A NAC gólözönnel verte a Soimii csapatát, míg a Ripensia a Murest. A bajnoki tabella most így fest:

Nemzeti bajnokság

B) csoport.

1. Ripensia	6	4	1	1	23	9	9	(3)
2. Gloria-CFR	5	3	2	—	13	10	8	(2)
3. NAC	5	3	1	1	17	8	7	(3)
4. Juventus	5	3	1	1	12	7	7	(3)
5. Unirea-Tric.	5	2	2	1	8	7	6	(4)
6. Romania	6	2	1	3	15	15	5	(7)
7. Mures	6	—	1	5	9	23	1	(11)
8. Soimii	6	—	1	5	4	22	1	(11)

Romania—Juventus 2:1 (2:0). Bucarestből jelentik: Oravetz László nagyszerű hírszkodása mellett a Romania szerencsés győzelmet aratott jobb ellenfele felett. Cabarsan, Kerschoffer, illetve Melchior lőtték a gólokat.

NAC—Soimii 7:0 (4:0). Nagyvárad, bíró Jacobi. A NAC minden megerőltetés nélkül sima győzelmet aratott az utolsó helyezett felett.

Hölgyeim!

a bunda salonn közeledik. — Bundák divatszínre való festését, régi szőrmék felírását vállaljuk, vörös rókából ezüst és kékrókat készitünk, szakképzett vegyész-mérnök vezetésével

„STAR” Első román prémfestő

Mairovitz Imre,
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 8651

PALESZTINA

utazások, igen kedvező feltételekkel, rendezői:

HAMBURG-AMERIKALINIE

S. A. R.

Mérsékelt utiköltség

Constanca—Haifa—Constanca között.

Jelentkezések, információk, kizárólag:

KUNSTLER Vízum- és Utazási Irodában Aradon

Bul. Regina Maria 24. Telefon 86. szám.

O Ijúsági bajnokság. Unirea—Hakoah 7:1 (4:1). Egvetértés—AAC 2:0 (0:0). AMTE—Gloria 8:1 (4:0). Tricolor—ASTRA 3:2 (3:0).

Neuman Ferenc báró, Miclea Sever dr. és Ferdinánd György a Nyugati Liga tisztikarában

A Nyugati Liga megismételt közgyűlését vasárnap délelőtt tartotta Temesvárott. A gyűlés aradi szempontból sikert hozott, ugyanis a Temesváron székelő ligába három aradi sportembert választottak be, ezek Neuman Ferenc báró, Miclea Sever dr. és Ferdinánd György. A megválasztott tisztikar egyébként a következő: Tagok: Jurga Livius (Temesvár), Miclea Sever (Arad, Gloria-CFR), Radosláv Milovoj mérnök (Lugos) és Löbl Zsigmond (Temesvár). Póttagok: Neuman Ferenc báró (Arad, AMTE), dr. Major és Reda (Temesvár). Cenzorok: Todorovits, Boncea, Schmiéd. Pótcenzorok: Jancu és Jovic. A közgyűlés kinevezésre a következőket terjesztette elő: Ferdinánd György (Arad, Gloria-CFR), Arsenovits dr. Kovács, Nica és Vasilescu.

O Uj kapust igazoltatott a Gloria-CFR. Jól informált helyről azt a hírt kaptuk, hogy a Gloria-CFR-nek sikerült eredményesen megoldania a kapus problémát, ugyanis a most jó formában lévő Löwenberg II-öt nyerték meg. A volt ATE-kapus, aki katonaságát Orsován töltötte, most szerelt le, tehát azonnal igazolható, úgy, hogy vasárnap a Ripensia ellen már ő védheti a Gloria-CFR portáját. A sárga-kékek esélyei így, Löwenberg szerződésével megnövekedtek és Arad sporttársadalma reméli, hogy a Gloria-CFR megerősödve, sikerrel veheti fel a küzdelmet a nagycsapat ellenével szemben és amennyiben a Gloriának sikerül győznie, úgy visszahódította az első helyet.

Belföldi eredmények

Belföldön javarészt barátságos meccseket játszottak. Resica: RMTE—UDR 3:2. Lugos: Vulturii—Germania 4:0. Temesvár: TMTE—ILSA 3:3, Banatul ZsSE 2:2. Gyulafehérvár: Unirea—Mihail Viteazul 4:1. Marosvásárhely: MTE—Sticla 2:0. Dicsőszentmárton: Dacia—Gloria 2:0. Szászrégen: SzTV—Besztercei Ceramica 2:2. Szatmár: Colping—Nagykárolyi Törekvés 0:0. Barkochba—Törekvés 2:1. Zombolya: Freidorf—Hertha 2:2 (1:0). Bucuresti: Turda—Macabi 2:2. Sportul Studentesc—Viforol Dacia 2:1. Belvedere—Olimpia 4:2. Nagyvárad: Colping—Testvériség 2:2. Egvetértés—Kinizsi 0:0. Margitta: Törekvés—Victoria 12:0.

Óriási meglepetésre a Hungária rávert a Ferencváros csapatára

Nincs biztos meccs! Az Újpest veszített félidő után nyerte a mérkőzést.

A külföld legnagyobb jelentőségű mérkőzése a Ferencváros és a Hungária közötti küzdelem volt, annak ellenére, hogy a Ferencváros pontvesztés nélkül állott az első helyen, a Hungária pedig utolsó előtti volt. Nincs biztos meccs, ezt igazolta a Hungária győzelme a Ferencváros felett. Az Újpest mindkét pontot megszerezte a Budai „11”-től, annak elle-

nére, hogy a félidőben még a budaiak vezettek. A Bocskai pontot adott az ujlakiaknak.

Hungária—Ferencváros 1:0 (1:0). A nagyobb lelkesedéssel és jobb taktikával játszó Hungária mind a két pontot megszerezte. A mérkőzés sorsát eldöntő gól az 5-ik percben esett, amit Titkos a kifutó kapus mellett ért el. — Bocskai—III. ker. FC 2:2 (1:0). A debreceni csapat mindvégig jobb volt ellenfelénél és a kerületiek csak szerencsének köszönhetik, hogy egy pontot sikerült megmenteniük. Vincze, Teleki (11-ből), illetve Schwartz és Egri lökték a gólokat. — Újpest—Budai „11” 3:1 (0:1). Az Újpest a veszített félidő után jobban belefeküdni a játékba. Az első félidő gólját Röck lötte és erre az egyre Jávor, Kiss és Pusztai révén, három gól volt a felelet. A magyar I. profiliga táblázata most így fest:

1. Ferencváros	5	7	—	1	30	9	14	(2)
2. Kispest	8	5	2	1	23	9	12	(4)
3. Újpest	8	5	2	1	22	10	12	(4)
4. Bocskai	8	4	1	3	17	12	9	(7)
5. Phöbus	8	3	2	3	14	14	8	(8)
6. Somogy	10	4	—	6	13	31	8	(12)
7. Attila	9	3	1	5	16	22	7	(11)
8. III. ker. FC	6	2	2	2	14	15	6	(6)
9. Szeged FC	8	3	—	5	18	20	6	(10)
10. Hungária	8	3	—	5	12	15	6	(10)
11. Budai „11”	8	2	1	5	16	22	5	(11)
12. Nemzeti	7	1	1	5	10	26	3	(11)

További husz évre kívánják meghosszabbítani az AKTE szerződését

a marosparti korcsolya- és tennispályák bérletére

52 éves dicsőséges sport-működés eredményeit kell mérlegelnie a városvezetésnek — Döntés előtt áll a nagymultu aradi egyesület ügye

Kedden kerül döntő stádiumba az AKTE lejáróban levő bérleti szerződése az illetékes fórumok előtt. A több mint félszázados, valóban dicsőséges sportmultra visszatekintő aradi egyesület tudvalevőleg évtizedek óta bérlé a volt Baross-parkban levő kioszkt, valamint az ahhoz tartozó tennisz-, illetve korcsolyapálya céljait szolgáló területet. Az AKTE vezetősége nemrégiben küldöttséget menesztett Botiocs Elek dr. polgármester elé a bérleti szerződés meghosszabbításának érdekében. A küldöttség tagjai — Velcsov Géza dr. alpolgármester, Butoiescu igazgató és Kálló György dr. ügyvéd — arra kérték a polgármestert, hogy

a város vezetősége hosszabbítsa meg az AKTE bérleti szerződését,

ugyanakkor pedig írásos beadványt is átnyújtottak a polgármesternek, amellyel kérélmüket alátámasztották.

A beadvány rávilágít arra, hogy az AKTE ötvenkét éve folytatja értékes működését: sportgenerációkat nevelt fel és félszázados működése alatt nemzedékek egész sorával kedveltette meg a sportot.

Az AKTE tagjai országos és nemzetközi versenyeken dicséretreméltó eredményeket értek el

és a bucaresti-i, brassói, nagyváradai versenyeken az elsők között szerepeltek. Kifejti az AKTE vezetősége a beadványban azt is, hogy az egyesület vezetősége soha sem riadt vissza anyagi áldozatoktól: a kioszkt karbantartotta, a tennisz-, illetve korcsolyapályán pedig investíciókat eszközölt. Hivatkozik a beadvány az egyesület multjára is, amely garancia arra, hogy a nagymultu klub aktivitását a jövőben is ugyanaz a sportszellem fogja jellemezni, mint eddig és amely biztosítéka annak is, hogy Aradnak ez az előkelő egyesülete továbbra is az ország vezető sportegyesületei sorában fog szerepelni.

A város vezetőségét a kedd délelőtti döntő ülésen minden valószínűség szerint ezek a szempontok fogják áthatni és

az AKTE bérszerződésének meghosszabbítása mellett fog dönteni,

annál is inkább, mert ezt az egyesületet — amelynek tagjai sorában Aradváros társadal-

Külföldi eredmények — külföldi események...

Magdeburg: Németország válogatott labdarúgó csapata Norvégia ellen vette fel a küzdelmet és a mérkőzés 2:2 arányban, döntetlenül végződött. — Prága: Az élenállók sima győzelmeket arattak: Sparta—TFK 2:0. Slavia—SK Nahod 5:3. — Bécs: Az osztrák fővárosban nem maradt el a meglepetés. Rapid—Wacker 6:3. FC Wien—Libertas 3:1. WSC—Vienna 3:3. Donau—Austria 2:0. WAC—FAC 3:1. Admira—Hakoah 2:0. — Budapest: A magyar—bolgár világbajnoki selejtezőt november 19-ikén játszik le, valószínűleg Szófiában. — Budapest: Az amatőr bajnokiak hoztak érdekes eredményt. Testvériség—Turul TE 2:1, BSZKART—VI. ker. FC 3:0. Postás—URAK 5:2, BSE—TLK 1:0. (A meccset félbeszakították, mert a kapufa eltört.) MÁVAG—EMTK 4:4, WSC—MTK 2:1, BMTE—VFSK 2:0.

O Magyar turaeredmények. Az Attila és a Szeged FC Remnesben exhibitions meccset játszottak, az eredmény 3:3 arányban, döntetlenül végződött. — A magyar B. kombinált neve alatt szereplő Attila—Szeged FC—Kispest csapata Lyonban játszott, ahol az ottani válogatottat 2:1 arányban verte.

ma nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül képviselteti magát — mindig a sport-szeretet, a sport iránt érzett nemes lelkesedés jellemezte. A város vezetősége előreláthatólag figyelembe fogja venni azt is, hogy az AKTE, amely Arad legrégebbi sportegyesülete, már évtizedek óta bérlé a kioszkt és szem előtt fogja tartani azokat az érdemeket is, amelyekkel az AKTE 52 esztendő működése alatt nemcsak magának, hanem Aradnak is dicsőséget szerzett.

Rablóvilág Nagylakon

Titokzatos bandák fényes nappal garázdálkodnak a községben

Nagylakról jelentik: Tolvajok és betörők garázdálkodnak napok óta Nagylakon. Az utóbbi néhány nap alatt több betörés és lopás történt, amelyeknek tettesei után erélyesen nyomoz a csendőrség. Jacsánszky János gazdálkodó istállójából néhány nap előtt két lovat kötöttek el. A lovakat vasárnap a bántási Egresen megtalálták amint gazdátlanul az uccán szaladgáltak. A csendőrségnek az a feltevése, hogy a két szép lovat Egresen akarták az ismeretlen tolvajok értékesíteni, azonban azok elszabadultak és ilymódon sikerült visszakapni a Jecsánszkyknak ellopott lovait.

Jancsik András nagylaki gazdálkodó lakásába fényes nappal betörték és 37.000 lej készpénzt vittek el, valamint kisebb értékű tárgyakat is zsákmányoltak az ismeretlen tettesek. A csendőrség megindította a szigorú nyomozást a tettesek kézrekerítésére. Vasárnap délután ugyancsak ismeretlen tettesek betörték Urbanecsek János nagylaki kereskedőnél. A kereskedő egy félóra elment sélni s ez alatt követték el vakmerő betörésüket a tettesek, akik az udvar felől törtek be a kereskedő lakásába, itt mindent felforgattak, majd az üzletbe is betörték és valószínűleg vandálistáskodást vittek véghez. Bár mindent felforgattak, nem sikerült a kereskedő készpénzkészletéhez jutniok és hirtelen menekülniök kellett, mert megzavarták őket. Amikor a kereskedő alig félóra múlva visszatért lakásába, ott mindent felforgatva talált, ugyszintén az üzletben is, azonban egyelőre azt nem állapította meg, hogy milyen kárt okoztak és mit vittek magukkal a betörők, akiknek a készpénzhez nem volt idejük hozzáférni.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi állami iparfelügyelőség körzetében elkészült az új ágyugyár

Gafencu alminiszter látogatása Trimbitioni Traian iparfelügyelő kíséretében

Gafencu Gr. kereskedelmi alminiszter tudvalévően több napot töltött a temesvári Mintavásáron és az Aradi Közlöny értesülése szerint onnan kíséretével együtt végiglátogatta a krassósörénymegyei és hunyadmegyei óriási ipartelepeket. Az alminiszter társaságában voltak többek között Ausschnitt Miksa és Edgar, a romániai vas- és fémipar reprezentánsai, Zaharia Florin volt iparügyi államtitkár és Cserkez mérnök, az erdélyi állami arany- és vasbányák vezérigazgatója. Hunyadmegyében csatlakozott hozzájuk Trimbitioni Traian aradi állami iparfelügyelő is, mert Hunyadmegye az ő rajonjához tartozik. Gafencu alminiszter ellátogatott a vajdahunyadi állami vasgyárba, amelyet újabban

nagykaliberű vascsövek előállítására is berendeztek. A gyárban az alminiszternek bemutatták, hogyan történik a 80 centiméter átmérőjű vascső öntése. Megtekintette még a kaláni és nadrági, végül pedig a gyalári műveket. Kalánban éppen „mütanrendőri bejárást“ végeztek az új, háromszáz lóerős viziturbina felállítására, mert ezzel kibővítik az üzemet.

— A nagy hegyek között fekvő küdsziri állami üzemet átalakították-e már fegyvergyárrá? — kérdeztük Trimbitioni iparfelügyelőt.

— Ez a munka már befejeződött és megkezdődhetik a kiskaliberű ágyúk és lőfegyverek gyártása, ami valószínűleg rövidesen megtörténik, — felelte az iparfelügyelő.

Négyszázezer vagon olajmagot akar Németország vásárolni Romániától

Megkezdődtek a román-olasz tárgyalások

Tegnap Bucurestibe érkezett Petrescu-Comnen berlini román követ, aki a német kormány egy gazdasági jellegű ajánlatát terjesztette Gafencu kereskedelemügyi államtitkár és Madgearu pénzügyminiszter elé. A javaslat értelmében Németország hajlandó lenne nagyobb mennyiségű olajmagot: lent, repcét, ricinust, soya-babot, stb. vásárolni Romániából.

Ez a mennyiség az ajánlat szerint négyszázezer vagonra emelkedne és leszállítása esetén, Németország a romániai exportnak ugyanolyan könnyítéseket biztosítana, mint Magyarországnak.

A javaslat rendkívül nagy jelentőséggel bír, mert százezer vagon olajmag kivitele több hasznot eredményezne, mint eddigi egész tengeri- és zab-exportunk. A kormány tanulmány tárgyává tette a kérdést és egyben módot kíván találni arra is, hogy egyes zabbal, árpával bevett területeken olajmagvakat vessenek el.

Itt írjuk meg, hogy ma megkezdődtek Romániában az olasz-román kereskedelmi tárgyalások, amelyeket román részről Lugosanu volt kereskedelemügyi miniszter, jelenlegi román követ, olasz részről pedig az olasz kereskedelemügyi miniszter vezet. A tanácskozások annál nagyobb jelentőséggel bírnak, mert olaszországi kivitelünk az utóbbi időben kedvezőtlenül alakult. Románia az év első negyedében 22.311 tonna árut hozott be Olaszországból, 847 millió lej értékben. 1932. hasonló időszakában Olaszországból 22.800 tonna árut importáltunk, 862 millió lej értékben, vagyis olaszországi behozatalunkban lényeges változás nem mutatkozik. Ezzel szemben Olaszországba irányuló kivitelünk negyven százalékos visszaesést mutat. A múlt év első negyedében 782.703 tonna árut vittünk ki Olaszországba, egy milliárd 275 millió lej értékben, míg ez év hasonló időszakában exportunk 744.776 tonnára csökkent, amely mindössze 865 millió lej értéket képvisel.

— Az aradi árvízkarosultak ujjáépítési akciója számára november hó 1-én vált esedékes a helygymiszteriumból a 600.000 lejes kiutalás. Aradváros vezetősége ezért átirat a megyei prefektushoz, hogy az esedékes összeget mielőbb utalja át szolgálati úton a városnak a Banca Victorianál lévő ujjáépítési folyószámlájára.

— Két év alatt harminc százalékkal esett a romániai ingatlanok ára. Bucuresti jelentés szerint, most került nyilvánosságra az 1931. és 1932. évi ingatlan forgalomról szóló országos kimutatás. Az 1933. február elsején életbe lépett új illetéktörvény tudvalévően nagymértékben emelte a házak átirási illetékét és az most a tényleges vételárnak 15 százalékat teszi ki, a békobeli 3 százalékos átirási illetékkel szemben. Mivel a lakosság megtakarított tőkéjét nem házakba fekteti, az utóbbi két év alatt az ingatlanok ára 30 százalékkal esett. Az átirási illetékek leszállítása érdekében a háztulajdonosok országos érdekképviselői interveniálnak Madgearu pénzügyminiszternél.

— A hal behozatalát is kontingentálták. A Kereskedelemügyi és iparügyi minisztérium a vámtarifák 46., 49., 51., 54. és 60. tételeiben szereplő halfajták behozatalát is kontingentálta. Az erre vonatkozó rendelet november 1-én lépett életbe. Nem vonatkozik a kontingentálási rendelet a november 1. eltt igazolhatólag feladott küldeményekre, ha azok legkésőbb december 1-ig az országba érkeznek. Behozatali engedély a fenti tételekben szereplő összes halfajtákra egy csoportban kérhető. A behozatali engedélyen kívül a fenti halfajták elvámolásához még az illetékes kereskedelemügyi és iparkamara, vagy más hatóság által kiadott származási engedély is szükséges.

Mitra I. Sándor

dipl. jegyző,

az aradi kir. törvényeszk hites fordítója és tolmácsa. Bdul. Regele Ferdinand 5. sz. (As udvarban balra). ARAD-CSANADI-BANK-palota

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESÍTÉS és HITELESEN FORDÍT románra és magyarra okiratokat. Ugyiszintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehslovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltnak. A mások által végzett fordításokat is hitelesít. Megjelenik a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezések fordítását eszközlöm, terminus-technikusokkal, tökéletes hitelességgel, ugyiszintén a levelek, felelőbírások, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenféle bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is.

MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállal. Okiratok, munkakirások, köz- és magánmunkálatok költségvetéseit és általános kivitelezési feltételeiknek másolását és fordítását vállalom bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával, 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12. d. u. 3-6-ig.

Karácsonyi utazás — a tavaszba Tenerife és Madeira szigetre

1933. december 22-től 1934. január 6-ig. a „Milwaukee“ nevű legnagyobb német motoroshajóval 8154 km. A legolcsóbb ár Hamburgtól: **7585 lei.**

Üdülést nyújtó, szórakoztató utazás a verőfényes détre egy, csak I. osztállyal rendelkező, minden kényelmet nyújtó, legmodernebb hajón. További felvilágosítások és jelentkezések a

Hamburg Amerika Linie S. A. R.
aradi képviselőjénél.

Künstler vizum- és utazási iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Hatmillió pengővel passzív a román — magyar külkereskedelmi mérleg

Budapestről jelentik: Chorin Ferenc dr. a magyar gazdasági élet reprezentánsa, a Gyoszi elnöke hosszabb nyilatkozott a román-magyar árutorgalom kíméltetésének szükségességéről. A legutóbb megkötött román-magyar kereskedelmi megállapodás — mondta az elnök — a kölcsönösség elvén épül fel. A gazdasági tényezők örömmel fogadták ezt a megoldást, mert most más megoldás el sem képzelhető. Vannak olyan cikkek, amelyekben Magyarország nagy fogyasztója a román termelésnek és ezért az első év tapasztalatai szerint a magyar-román külkereskedelmi mérleg jelentős passzívummal zárul Magyarország terhére, de ez a magyar gyáripari kivitel emelésével könnyen eltüntethető volna. A magyar iparnak teret kellene adni a romániai közszállításoknál is.

Itt említjük meg, hogy a folyó év első kilenc hónapjában Románia 16.7 millió pengő értékű árut vitt Magyarországra, de onnan csak 9.7 millió pengő értékű áru jött be hozzánk, tehát a kompenzálendő egyenleg Románia javára csaknem 6 millió pengő.

Itt írjuk meg, hogy bucuresti-i jelentések szerint ma már megkezdődtek az új behozatali engedélyek kiadását. Ezeket az engedélyeket a legutóbb létrejött román-magyar kereskedelmi jegyzőkönyv értelmében bocsátották ki. A most elkészült statisztika szerint október 21-ig 23.864.000 lej értékben bocsátották ki Magyarország részére behozatali engedélyt.

Elősegíti a konverziós egyezségeket a kormány

A Banca Nationala speciális bizottsága, amelyet külön célra delegáltak, mai ülésén tanulmányozta az import és export lebonyolításánál fennálló rendszer egyszerűsítésének lehetőségét. A bizottság új tervezetet dolgozott ki, amelynek alapja az az elv, hogy a kompenzációs üzletek előnyben részesítendők. Azok, akik kompenzációs alapon hoznak be árut az országba, még akkor is kikapathatják a behozott küldeményt, ha annak ellenértékeképpen exportált áru nem érkezett meg rendeltetési helyére. Ez esetekben különböző garanciák megadását teszi szükségessé.

Ugyancsak speciális bizottság foglalkozott a konverziós törvény újbóli módosításának kérdésével. A kormány új törvényjavaslatát a konverzió ügyében ennek a bizottságnak tervezete alapján készíti majd el. Ez a bizottság az előkészítendő tervezet alapjaként azt az elvet fektette le, hogy az adós és hitelező közötti megegyezést teszik szükségessé. Olyan intézkedéseket léptetnek életbe, melyek nagyobb kedvezményt biztosítanak annak, aki rövidebb idő alatt kiegyezik hitelezőjével.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget. Feleségemtől különváltan élek és érte semminemű felelősséget nem vállalom.

Olasz Lajos
színész.

OPVOSI tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, ne végy utazatokat!

„OLLA” GUM..?

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, NOVEMBER 7.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Ionescu-zene. Vegyes zene. 19.15: Ionescu-zene. 20.20: Gramofon. 21: Vasiliu Maxim énekel. — 21.20: Szimfonikus hangverseny. 22.15: Singer-szinfonikus zenemű. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Gramofonlemez. 2.30: Szervánszky szalonzenekar. 4: „A szabad idő egészséges felhasználása“. 5: „Elzász a ma történelmében“. Csizsar Béla előadása. 6: „A szomjúság“. Tóvölgyi Elemér dr. előadása. 6.30: Zeitinger Jenő zongorázik. 7: Francia nyelvtanítás. 7.30: Bura Sándor és cigányzenekara. 8.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Bizet: „Carmen“. Az előadás után: Roósz Emil szalonzenekara a New-York kávéházból. Közben: Antonio Widmar olasznyelvű előadása. Bécs. 12.30: Rádiózenekar. 14.10: Művészlemez. 16.55: Karének-lemez. 18.20: Schmedes Dagmár szopránéneke. 20: Az 5. gy. e. zenekara. 21: Bittner: A hegyi tó (Der Bergsee) opera egy előjátékban és két felvonásban. 23.50: Táncclemez. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13.35: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 21.40: Csajkovszkij: VI szimfonia lemezen. — Daventry. 23.20: Strauss O.: Varázskeringő, operett. — Kassa. 12.30: Déli zene. 14.35: Gramofon. 17: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.20: Gramofon. — Königsberg. 12.30: Déli zene. 14.05: Könnyű lemez. 16.30: Zenés gyermekjátékok. 19.25: Minne-dalok, mesterdalok, népdalok. — 21.15: Nicolai: A windsori vig nök, vigopera. — Leipzig. 12: Gramofon. 13: Déli zene. 15.30: Szoprán- és zongorasólók. 17: Délutáni zene. 19: Kedvelt nyitányok lemezen. 21.10: Bizet: „Carmen“ 4 felvonásos operája. — Milano. 18.10: Táncclemez. 20.40: Gramofon. 21: Gramofon. 22: Opera. — Varsó. 13.05: Szalonzene. 17.40: Beethoven-vonósnégyes lemezen. 17.55: Rádiózenekar. 19.35: Jazz-lemez. 21: Csajkovszkij ha-

látának negyvenedik évfordulója. 22.15: Münza M. zongorázik. 23.10: Táncclemez.

SZERDA, NOVEMBER 8.

Bucuresti. 13: Vegyes lemezek. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Gramofon. 21: Chebap Nádia zongorázik. 21.45: Costinescu Evantia énekel. 22.05: Alexandrescu Nina hegedül. 22.50: A rádió népzeneke román zenét játszik. Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. A magyar gazda meg a családja száz évvel ezelőtt. 2. Sárossy Gyula verseiből. (Felolvasás). 1: Déli harangszó. 1.05: Ragyóczy Jolán zongorázik, Koller Alfréd hegedül. 2.30: Katonazene. 4.30: A rádió diáklérelője. 5: „A nő tornája“. 6: Tóth Lia cimbalmozik. 6.40: Olasz nyelvtanítás. 7.10: Gramofonlemez. 8.15: „Meddő tárgyilagosság“. Márkus László előadása. 8.45: Gitár-est. 10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő dr. — 11.20: Magyar Imre és cigányzenekara a Hungaria-szállóból. 12.20: Keleti Lili zongorázik. — Bécs. 12.30: Művészlemez. 13: Rádiózenekar. 16.55: Hangosfilmlemez. 18.20: Mai csztrák zeneszerzők művei. 20: Cassado Gáspár cselezik. 21.15: Operettrészletek a rádiózenekar előadásában. 23.30: Zene és dalok az Oase-bárból. Utána hírek. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17: Pavlovitszenekar. 20.30: Szávics-Cijuk Szultána délszláv dalokat énekel. 23.10: Rádiózenekar. Utána: Népdalok és népzene lemezen. — Breslau. 7.35: Reggeli zene. 9: Gramofon. 15.10: Schubert-dalok (szoprán). — 17.05: Szórakoztató zene. 19: Táncclemez cselezőre és zongorára. — Brünn. 12: Gramofon. 16.30: Gramofon. 18.55: Gramofon. — Kassa. 12.30: Rádiózenekar. 13.50: Gramofon. 17: Fuvós szalonzenekar. 19: Gramofon. 20.15: Gramofon. — Leipzig. 7.35: Reggeli zene. 13: Déli zene. 17: Népdalok és kánonok. 18.25: Lantdalok. 19.30: Bécsi keringők. 22: Különböző népek zenéje. Utána: Szimfonikusok. — Milano. 18.10: Szopránadalok. 20: Gramofon. 20.40: Gramofon. 21.30: Gramofon. 22: Opera. — Varsó. 13.05: Román dalok lemezen. 13.30: Kezák énekek lemezek.

KÖNYVEK

A Világ Népei: Amerika. A sorozatban eddig megjelent: 1. Olaszország. 2. Svájc. 3. Japán. 4. Ausztrália, mint egyes kötetek (Egyenként 36 lei.) Spanyolország és Portugália és most az Amerikai Egyesült Államok mint kettős kötetek (54 lei.) A most megjelent Amerikai kötet 200 oldalon színes térképpel méltó kiegészítője a sorozatnak. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár.

Fannie Hurst: Asszony a vonaton. (Az Athenaeum 2 pengős regényeinek legújabb kötete.) Szelíd, félszeg, élettől idegen kispolgári lány az, akinek vonata elindul ennek a megragadón szép regénynek kanyargó sínein. Lassu, döcögő vonat az övé, amely a mindennap kicsinyességei, a gondterhes élet szürke tájai közt halad vígasztalanul. A lányból úgy lesz asszony, hogy szinte észre sem veszi életének változását, szerelmentlen hűséggel, szenvedélytelen odaadással tölti be a feleség és az anya tisztjét. A könyv díszes vászonkötésben 60 lei minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál. Kérje a 24 kötetes remek sorozat teljes jegyzékét.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Budapestben a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria“ nagyszálloda újságárusánál.
A „Cariton“ szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely érdektelenségűnek vagy ártalmasnak tartja, az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

MINDENES főzőnő, németül vagy románul tudó, felvétetik. Str. Cosbuc 32, I. em., d. e. 8-11-ig jelenkezni. 4204

FOZNIUDO mindenek azonnaira felvétetik, v. Batthyány-utca 29. 4209

LAKÁS.

KERESÉK centrumban 1 szoba, fürdő, szobás lakást. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4201

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, „Minorita templommal“ szemben.

Jövő májusra

hat szobából és mellékhelyiségekből álló első emeleti erkélyes modern lakás a v. Boros Béni-téren kiadó. 4188

Bővebbet a földszinten a háztulajdonosnál Bul. Reg. Ferd. 45. sz.

OKTATÁS.

Továbbképző-tanfolyamomat

fiatal lányok részére november 15-én nyitom meg. Jelentkezés d. u. 3 és 5 között Szántó Szerénánál, Str. Grecianu (volt Perényi-u.) 5.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FÜSZERÜZLETBERENDEZÉS, diófa telepháló, vaskályha, olcsón eladó, v. Demeter-u. 212. sz. 4195

HASZNALT ÖLTÖNYT, téli kabátot, trenchkotot magas áron vesznek. „Dortheu“, v. Hunyady-u. 8. 4206

PIANINOT jó állapotban levőt bérbe keres zongoragyakorlás céljára ismert aradi ügyvéd. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kér. 4141

KANÁRI MADARAK kellemes hangú, változó turákkal eladó. Str. Desseanu 6. sz (Révay-utca). 4154

PERZSA, silskin, csikó, mormotta, stb. buzdák, szörmebéléses férfi és női kabátok, komplett művekből álló könyvtár, lexikonok, perzsaszönyvegek, zongorák, szobaberendezések, 12 személyes ezüst evőkészlet, vitrinek, antik szalon, dísz tárgyak stb. kaputok SALGONE bizom. üzletében Str. Horia I. (Széchenyi-utca) Neuman-palota.

KERESÉK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, újrafűtött porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőkészleteket, gyári ebéd- és italoszönyvegeket, perzsa-szönyvegeket, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGONE bizom. üzletében Str. Horia I. (Széchenyi-u.) Neuman-pal

Pénzt váltsa be
brillians ékszerekre,
aranyra, ezüstre
Hartmann Kálmán ékszerész-
nél Arad, Minorita-palota. — Dus
választék. 3985

LOVASTÜZER önkéntes uniformis köppennyvel tisztí szövetből eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4161

GYÖNYÖRÜ FARAGOTT EBÉDLŐ modern uri szoba, háló 8500 lejtől, fehér konyhakredenc 800 lei, Singer varrógépek 1500, eszlárok 800 tól, zongorák, otománok 700-tól, antik butorok, festmények, szönyvegek, dísz tárgyak nagy választékban. — Ezüstöt, aranyat, brillianst, szönyveket, dísz tárgyakat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO“ biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13, Dacia kávéház mellett KESZPENZERT MEGVESSZÜK minden eladó dolgot.

ARANYAT, EZÜSTÖT készpénzért sürgősen vesznek. COMISSIO Dacia-kávéház mellett.

1 drb. Kirchner gyártmányu 24" Gatter
1 " Tophan " 30" "
1 " " " Spalt "
1 " (hasító)
1 " Körfdréz vasasztalal
5 " " (oiroula)
1 " Ingafürész

Különböle asztalosgyári gépek eladók a volt Rimanozy-butorgyárban Érdek-lődök forduljanak: Rein Jenő-höz Oradea, Str. Pável 14. 4202

INGATLAN.

Szántóföldek

országut és vasut mentén, Aradtól 9 kilométerre, kat. holdanként 10.000.— lejt eladó.

Petrán-iroda, Arad, Piața Avram Iancu 16. (Szabadság-tér). 4205

Magánház belvárosban, szép udvar és kerttel, áron alul eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Muszkán az ó hegyen

5½ hold prima szőlő gyönyörű épülettel (3 szoba, 1 konyha, speisz. cselédszoba, istálló, présház és egy nagy pince elsőrendű felszereléssel 220.000 lejt sürgősen eladó, Villamoshoz 10 perc. Schmidt Ferenc Sírja (Világos.) 4159

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLEK.

Ma délutáni pesti gyorsnál

elveszett a ridikülöm

utlevéllel, kulcsokkal. Kérem a becsületes megtalálót Bul. Reg. Ferdinand 37. fűszerüzletbe leadni, a pénzt megtarthatja. 4207

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Téviratcim: „HUNGARIOTEL“.